

EU-HÅNDBOG

OM OFRE FOR TERRORISME

EU's ekspertisecenter for ofre for terrorisme (EUCVT) er oprettet og forvaltes af Kommissionen. EU-centrets opgaver udføres af et konsortium under ledelse af Victim Support Europe og omfatter ARQ National Psychotrauma Centre, Association française des Victimes du Terrorisme og Fondation Lenal.

ANSVARFRASKRIVELSE

Dette dokument er udarbejdet på vegne af Europa-Kommissionen. Det afspejler dog udelukkende forfatterens synspunkter. Europa-Kommissionen kan ikke holdes ansvarlig for brugen af de indeholdte oplysninger.

EU-HÅNDBOG OM OFRE FOR TERRORISME

INDLEDNING

TERRORANGREB

OFRES BEHOV

1. TERROROFRES RETTIGHEDER

- 1.1 Offer for terrorisme — definition og konsekvenser
- 1.2 Ofres ret til at få adgang til oplysninger
- 1.3 Ofres ret til at få adgang til støttetjenester
- 1.4 Ofres ret til adgang til klage og domstolsprøvelse — proceduremæssige rettigheder
- 1.5 Ofres ret til beskyttelse
- 1.6 Ofres ret til beskyttelse: sekundær viktimisering
- 1.7 Ofres ret til beskyttelse: privatlivets fred
- 1.8 Ofres rettigheder med hensyn til adgang til erstatning

2. HENSYNTAGEN TIL SÆRLIGE GRUPPER AF OFRE

- 2.1 Ofre for terrorisme i udlandet
- 2.2 Børn

3. TILRETTELÆGGELSE AF STØTTEN

- 3.1 Forberedelse og tilrettelæggelse af støtte til ofre for terrorangreb
- 3.2 Identificering af ofre og oplysninger om ofre
- 3.3 Tilrettelæggelse af støtte til terrorofre

4. EUCVT

INDLEDNING

I den seneste tid har der hvilet en terrortrussel over Den Europæiske Union og resten af verden. De nærmest jævnlige terrorangreb — enten ved selvmordsbombere eller andre angrebsformer — har rystet samfundet, især fordi EU-borgere ofte bliver fanget i sådanne hændelser uden for deres nationale, men også uden for EU's grænser. Ofrenes mulighed for at komme på fode igen efter angrebene kan påvirkes af myndigheders, organisationers og enkeltpersoners reaktion på det umiddelbare angreb og af, hvilken støtte ofrene efterfølgende får.

Direktivet om ofres rettigheder understøtter sammen med bestemmelserne i direktivet om bekæmpelse af terrorisme (kapitel V) og direktivet om erstatning en generel ramme for terrorofres rettigheder. Direktivet om bekæmpelse af terrorisme går videre end direktivet om ofres rettigheder hvad angår oprettelsen af tjenester, der imødekommer terrorofres særlige behov. EU's medlemsstater er bundet af disse instrumenter og er forpligtede til at gennemføre dem i national lovgivning og sikre, at de anvendes i praksis. I den forbindelse skal hver medlemsstat vurdere, hvordan disse bestemmelser skal gennemføres for at sikre, at foranstaltningerne er hensigtsmæssige i forhold til den specifikke situation/de nationale forhold.

Denne håndbog har til formål at bistå med den praktiske gennemførelse af eksisterende EU-lovgivning på grundlag af erfaringerne fra indsatser i forbindelse med tidligere terrorangreb.

Målgruppe og indhold

Målgruppen for denne håndbog er politiske beslutningstagere og støtteadministratorer inden for myndigheder, NGO'er, førstehjælpsorganisationer og sekundære støtteudbydere på nationalt, regionalt og lokalt plan.

Håndbogens opbygning

Kapitel 1 i håndbogen fokuserer på terrorofres rettigheder. Først i kapitlet findes en indledning om omfanget af ofres rettigheder i henhold til EU-reglerne, herefter fastlægges ofrenes behov i forbindelse med disse rettigheder, og til slut gives der yderligere oplysninger, herunder god

praksis for, hvordan specifikke rettigheder kan gennemføres og anvendes på vellykket vis i overensstemmelse med terrorofres særlige behov.

Andet kapitel i håndbogen omhandler to specifikke grupper: ofre for terrorisme i udlandet og børn.

Kapitel 3 fokuserer på de praktiske aspekter af tilrettelæggelsen af støtte til ofre efter et terrorangreb.

Endelig indeholder kapitel 4 en beskrivelse af EU's ekspertisecenter for ofre for terrorismes aktiviteter og kontaktoplysninger.

Håndbogen ledsages af et særskilt bilag med fokus på de konsekvenser, et terrorangreb fører med sig, på psykosocial og psykologisk støtte, på anerkendelse og på at mindes ofrene. Selv om disse emner ikke direkte vedrører terrorofres rettigheder, jf. de tre ovenstående direktiver, har de seneste angreb fremhævet det stigende omfang af problemstillinger, der skal imødegås efter et angreb (og helst allerede i forberedelsesfasen).

Yderligere oplysninger:

- **Om rettigheder:**
 - Direktivet om ofres rettigheder
 - Direktivet om bekæmpelse af terrorisme
 - Direktivet om erstatning til ofre for forbrydelser
- **Om behov:**
 - Ivanković, A., Altan, L., Verelst, A. (2017) How can the EU and Member States better help victims of terrorism?
- **Om psykosocial støtte:**
 - Vicente Colomina, Aída de (2019) Victims of Terrorism Quality Assistance Guide
- **Om juridisk hjælp:**
 - Victim Support Europe, APAV (2019) VOCIARE Synthesis Report
- **Om organisationer for terrorofre:**
 - RAN (2017) The power of victims of terrorism: how to give support
- **Om anerkendelse af ofre og nyttige tal:**
 - MEP Maité Pagazaurtundúa (2019) le livre blanc et noir du terrorisme en Europe

TERRORANGREB

Terrorisme udvikler sig konstant, i takt med at gerningsmændene, metoderne og målene ændrer sig. Et angrebs karakteristika påvirker indsatsens omfang og angrebets følger for ofrene og de tilknyttede lokale, regionale, nationale eller internationale samfund.

Vigtigste karakteristika

De væsentligste karakteristika omfatter:

- omfanget (et enkelt offer eller et stort antal ofre)
- angrebsstedet (åbent eller lukket miljø, et eller flere angrebssteder)
- tidspunktet (inden for nogle timer eller på hinanden følgende dage, om dagen/natten/i myldretiden)
- de anvendte våben
- målgrupper
- i hvor høj grad terroristerne er organiserede.

Uanset angrebets karakteristika er det nødvendigt med en grundig forberedelse for at sikre, at krisen forvaltes i overensstemmelse med EU-reglerne om ofres rettigheder.

Omfang

Angrebets omfang (antallet af dræbte eller sårede) varierer fra hændelse til hændelse. Under angrebet i Halle i 2019 blev to personer dræbt, og to blev alvorligt sårede. Terrorangrebet i Barcelona i 2017 resulterede i 15 dødsfald og 131 sårede. I Paris blev 130 dræbt og 368 såret i 2015. Jo flere ofre der er tale om, desto flere ressourcer er der brug for både i beredskabsfasen (f.eks. hospitalssenge) og på længere sigt (f.eks. i forbindelse med straffesager, professionelle mentale sundhedstjenester, informations- og støtteudbydere). Jo større et angreb er, desto større vil mediernes bevågenhed være i forhold til ofrene, deres familier og samfundet.

Angrebssted

I den seneste tid har angrebene været koncentreret om et enkelt område. Under angrebene i Paris i november 2015 fandt der imidlertid seks særskilte angreb sted på forskellige steder inden for kort tid. De mange steder, både i lukkede og åbne miljøer, og antallet af ofre skabte kaotiske forhold: Identificeringen af ofre og sikringen af de enkelte angrebssteder krævede en kompleks forvaltning af de forskellige involverede tjenester.

Tidspunkt

I tilfælde af flere med hinanden forbundne terrorangreb har tidspunktet for et eller flere på hinanden følgende angreb typisk ligget inden for få timer efter det første angreb. Angrebene i Barcelona den 17. august 2017 blev dog efterfulgt af et angreb i Cambrils, ca. 100 km mod syd, den efterfølgende dag. I Asien og Mellemøsten er de opfølgende angreb blevet planlagt, så de har ramt førstehjælpere og tililende personer.

Våben

Terrorister bruger også andre våben end bomber: De kører med lastbil gennem menneskemængder. De bruger missiler til at skyde fly ned med. De anvender selvmordsveste, knive, skydevåben, kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare (CBRN) midler osv. De enkelte våben påvirker ofrene forskelligt og afstedkommer en forskellig reaktion: For eksempel blev lastbilsangrebet i Nice startskuddet til en ny tilgang til fastlæggelsen af, hvilke ofre der er berettiget til erstatning, og den franske regering fastlagde

afgrænsede områder omkring angrebsstedet for at kunne udarbejde lister over ofre.

Målgrupper og organisering

Der ligger forskellige ideologier bag terroristers motiver til at udføre angreb: f.eks. antisemitisme (Halle, Tyskland i 2019), jihadisme (London, Det Forenede Kongerige i 2019), højreekstremisme (Hanau, Tyskland i 2020) osv. Europols årlige rapport om situationen og udviklingen med hensyn til terrorisme (TE-SAT) indeholder en liste over jihadistiske, etno-nationalistiske og separatistiske, venstrefløjsterrorgrupper og anarkistiske terrorgrupper, højrefløjs- og enkelt-sagsterrorgrupper ud over en ny gruppe af angreb begået af uformelle organisationer eller enlige ulve.

Cyberterrorisme

Internettet kan også anvendes til terrorformål: ved at true enkeltpersoner, organisationer eller myndigheder med vold, der kan føre til legemsbeskadigelse eller tab af menneskeliv, eller gennem omfattende forstyrrelse af computernetværk. Denne håndbog omhandler ikke udtrykkelig disse former for terrorisme. Forberedelserne til sådanne angreb og støtten til deres ofre ligner imidlertid forberedelserne og støtten forbundet med «offline»-terrorangreb.

Yderligere oplysninger:

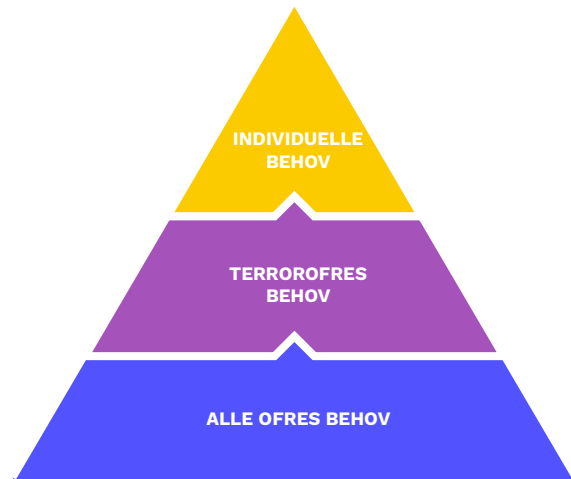

- Europol (2020) TE-SAT-rapport
- Institute for Economics and Peace (2019) Global terrorism index

OFRES BEHOV

Som anført i betragtning 27¹ i direktivet om bekæmpelse af terrorisme bør medlemsstaterne vedtage foranstaltninger til beskyttelse, hjælp og bistand, der imødekommer terrorofres særlige behov i overensstemmelse med direktivet om ofres rettigheder og som specificeret i direktivet om bekæmpelse af terrorisme.

Betragtning 16 i direktivet om ofres rettigheder omhandler specifikt behovene hos terrorofre, der har lidt fysiske eller psykiske skader som følge af angreb, der havde til formål at skade samfundet. De kan have behov for særlig opmærksomhed, støtte og beskyttelse som følge af karakteren af den forbrydelse, der er begået imod dem. Medlemsstaterne bør være opmærksomme på behovene hos ofre for terrorisme og bør tilstræbe at beskytte deres værdighed og sikkerhed.

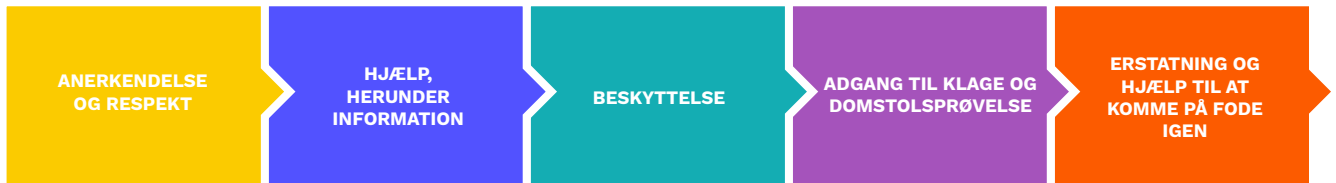
Behovsniveauer

For at forstå terrorofrenes behov er det vigtigt at forstå, at der findes forskellige behovsniveauer. Det første behovsniveau består af behovene hos alle ofre for forbrydelser. Det andet behovsniveau består af specifikke behov, der bunder i terrorangrebets karakter. Det tredje behovsniveau afhænger af det enkelte offers personlige og omgivende faktorer.

Det er af afgørende betydning, at der træffes nødforanstaltninger alt efter ofrenes behov umiddelbart efter et terrorangreb: Overlevende skal bringes i sikkerhed og modtage akut lægehjælp og psykologisk hjælp, mad og drikke.

¹ I henhold til EU-retten indeholder betragtningerne baggrundsoplysninger og begrundelser for medtagelsen af bestemte artikler i lovgivningsmæssige retsakter.

Ikke-presserende behov hos alle ofre for
forbrydelser er inddelt i fem hovedkategorier:

Terrorofres behov

Så snart terrorofrene har fået akut hjælp, kan deres specifikke behov i forbindelse med ovennævnte fem kategorier vurderes. Disse behov kan være forskellige fra eller være mere omfattende sammenlignet med behovene hos ofre for andre forsætlige forbrydelser:

1. Anerkendelse og respekt: som offer for terrorisme.
2. Støtte: lægehjælp, specialiseret psykolog- og traumebehandling, information, praktisk hjælp, juridisk hjælp, støtte til kommunikation (medier), peerstøtte osv.
3. Beskyttelse: fysisk beskyttelse, beskyttelse mod sekundær viktimitisering.
4. Adgang til klage og domstolsprøvelse: sikker deltagelse i den strafferetlige proces.

5. Erstatning og hjælp til at komme på fode igen: økonomisk erstatning og hjælp i forbindelse med de økonomiske konsekvenser af et terrorangreb. Hjælpen til at komme på fode igen omfatter generel genopretning og genoprettende retfærdighed.

Individuelle behov

De enkelte ofres behov afhænger af personlige karakteristika (tidligere viktimitisering eller stressende livsbegivenheder), (mental) sundhed, sociale netværk, socioøkonomisk situation, grænseoverskridende situation og daglige stressfaktorer. Disse behov udvikler sig over tid, og det kræver derfor en individualiseret offercenteret tilgang at imødekomme terrorofres behov.

Yderligere oplysninger:

- Dolci, L. (2018) A Victimless Crime? A Narrative on Victims of Terrorism to build a case for support
- INVICTM (2018) Symposium Report: Supporting Victims of Terrorism
- RAN (2018) Enhancing the resilience of victims after terrorist attacks

1. TERROROFRES RETTIGHEDER

1.1 OFFER FOR TERRORISME — DEFINITION OG KONSEKVENSER

Direktiv 2012/29/EU fastsætter minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse. Det kaldes almindeligvis direktivet om ofres rettigheder. Direktivet beskriver ofres og deres nærmeste familiemedlemmers ret til information, støtte, beskyttelse og proceduremæssige rettigheder i straffesager. Direktivet om ofres rettigheder omhandler alle ofre for alle forbrydelser, men fokuserer især på de mest sårbare ofre, herunder ofre for terrorisme. Direktivet om ofres rettigheder suppleres af direktiv (EU) 2017/541 om bekæmpelse af terrorisme (almindeligvis benævnt direktivet om bekæmpelse af terrorisme).

DEFINITIONER I HENHOLD TIL EU-RET

Offer for terrorisme

Betragtning 27 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme indeholder en definition af ofre for terrorisme, som er i overensstemmelse med definitionen i direktivet om ofres rettigheder.

I henhold til artikel 2 i direktivet om ofres rettigheder defineres et offer for terrorisme som:

- en fysisk person, som har lidt skade, herunder fysisk, psykisk eller følelsesmæssig skade eller økonomisk tab, som direkte er forvoldt ved en terrorhandling, eller
- et familiemedlem til en person, hvis død direkte blev forvoldt ved en terrorhandling, og som har lidt skade som følge af personens død.

Overlevende terrorofres familiemedlemmer som defineret i artikel 2 har i overensstemmelse med direktivet om ofres rettigheder adgang til støttetjenester for ofre og beskyttelsesforanstaltninger.

NB: Det er ikke altid, at personer, der har overlevet eller på anden måde er blevet ramt af terrorangreb, bryder sig om at bruge begrebet «offer». De identificerer muligvis ikke sig selv som ofre på trods af alvorlige traumer, men ser måske sig selv som «overlevende», hvilket de jo også er. Af praktiske grunde vil de berørte i denne håndbog imidlertid blive identificeret som «ofre».

Terrorhandling

I henhold til artikel 3, stk. 2, i direktivet om bekæmpelse af terrorisme defineres

terrorhandlinger som forsætlige handlinger, som på grund af deres art eller kontekst kan forvolde alvorlig skade på et land eller en international organisation, når de begås med det formål a) at intimidere en befolkning i alvorlig grad, b) uretmæssigt at tvinge en regering eller en international organisation til at udføre eller til at undlade at udføre en handling eller c) alvorligt at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer.

Disse forsætlige handlinger omfatter (artikel 3, stk. 1):

- legemsangreb, der kan have døden til følge, eller alvorlige overgreb mod en persons fysiske integritet;
- bortførelse eller gidseltagning;
- massive ødelæggelser af et regeringsanlæg eller et offentligt anlæg, et transportsystem, en infrastruktur, et offentligt sted eller en privat ejendom, der sandsynligvis vil bringe menneskeliv i fare eller forårsage betydelige økonomiske tab;
- kapring af luftfartøjer, skibe eller andre kollektive transportmidler eller godstransportmidler;
- fremstilling, besiddelse, erhvervelse, transport, levering eller brug af sprængstoffer eller skydevåben, herunder kemiske, biologiske eller radiologiske våben eller kernevåben;
- spredning af farlige stoffer, brandstiftelse, fremkaldelse af oversvømmelser eller eksplosioner med den følgerkning, at menneskeliv bringes i fare;
- forstyrrelse eller afbrydelse af vand- eller

elforsyning eller forsyningen med andre grundlæggende naturressourcer, der bringer menneskeliv i fare;

- ulovligt indgreb i systemet, som påvirker et betydeligt antal informationssystemer eller forårsager alvorlig skade ulovligt indgreb i systemer eller data rettet mod en kritisk infrastrukturens informationssystem (direktiv 2013/40/EU om angreb på informationssystemer).

Eller fremsættelse af trusler om at ville begå en af de nævnte handlinger.

TERRORANGREBS KONSEKVENSER FOR OFRE

Alle ofre for alle voldelige forbrydelser bliver ramt af fysiske, mentale og økonomiske konsekvenser. Konsekvenserne for dem, der er til stede ved et terrorangreb, dvs. deres oplevelse af volden, varierer de enkelte ofre imellem.

Fysiske konsekvenser

Terrorister ønsker at opnå mange dødsfald med deres angreb. Dette kan udledes af de våben, de bruger (skydevåben, sprængstoffer). Derfor er dødeligheden ved et terrorangreb forholdsvis høj, og personskaderne er ofte alvorlige.

Konsekvenser for den mentale sundhed

Ofrene oplever frygt og angst som følge af et terrorangreb i en grad, der måske ikke medfører psykiske problemer, men som kan have adfærdsmæssige, relationsmæssige og økonomiske konsekvenser til følge. Ofte bliver ofre efter et terrorangreb diagnosticeret med posttraumatisk stress. Ofre kan have følelsen af at genopleve begivenheden, have gentagne og uønskede forstyrrende tanker, være hyperarousale, følelsesløse og/eller forsøge at undgå stimuli, der minder dem om

de traumatiske oplevelser.

Økonomiske konsekvenser

Ofre for terrorisme kan pådrage sig alvorlige skader, som er forbundet med en (større) sandsynlighed for at udvikle en psykisk lidelse. Dette resulterer i, at omkostningerne i forbindelse med viktimisering bliver højere (for ofrene, deres ejendom, deres forsikringsselskaber og/eller myndighederne).

Fremtidige hændelser

Selv om risikoen for at blive involveret i endnu et terrorangreb er forholdsvis lille, kan risikoen opfattes som høj. Ofrene kan derfor opleve en følelse af usikkerhed, navnlig hvis de lider af en posttraumatisk stressforstyrrelse (PTSD). Opfattede risici og tilstedeværelsen af PTSD bidrager til psykologiske skader forårsaget af terrorisme.

Risikogrupper

Tidligere fysiske eller psykiske traumer, eksisterende psykiske lidelser, manglende social støtte og lav socioøkonomisk status kan føre til mere omfattende psykologiske konsekvenser for ofrene. Børn og minoritetsgrupper har større risiko for at udvikle psykiske problemer. Børn er i fare, når de er for små til at kunne udtrykke deres symptomer mundtligt, eller når forældrenes evne til at hjælpe dem forringes. Minoritetsgrupper har en højere risiko, når deres sundhedskompetencer er ringe, eller hvis de tidligere har oplevet lignende traumer.

Tab og sorg

Det pludselige tab af en pårørende, der led en voldsom død i et terrorangreb, kan føre til komplicerede psykiske reaktioner hos familiemedlemmer, som kan forværres yderligere af de særlige forhold, der er forbundet med et terrorangreb: f.eks. at skulle identificere en alvorligt beskadiget krop.

Yderligere oplysninger:

- Letschert, R.M., Staiger, I., Pemberton, A. (2010) Assisting victims of terrorism: towards a European standard of justice
- Damiani, C., Victime et traumatisme, in Tigrane Tovmassian, L., & Bentata, H. (2013) Le traumatisme dans tous ses éclats, p. 61-70

1.2 OFRES RET TIL AT FÅ ADGANG TIL OPLYSNINGER

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

Direktivet om ofres rettigheder giver ofrene ret til at modtage oplysninger fra den første kontakt med en kompetent myndighed (artikel 4). Dette omfatter oplysninger om: støttemuligheder, beskyttelse, herunder beskyttelsesforanstaltninger, juridisk rådgivning, retshjælp og alle andre former for rådgivning, erstatning, tolkning og oversættelse, fremgangsmåden for kontakt til dem, der beskæftiger sig med og kommunikerer om deres sag.

Artikel 3 i samme direktiv vedrører ofres ret til at forstå og blive forstået. Medlemsstaterne sikrer, at al kommunikation med ofre foregår på et enkelt og letforståeligt sprog, enten mundtligt, skriftligt eller i en anden passende form. En sådan kommunikation bør tage hensyn til ofrenes personlige karakteristika, herunder eventuelle handicap eller særlige sproglige behov.

I artikel 24, stk. 3, litra b), i direktivet om bekæmpelse af terrorisme nævnes det, at enhver form for støtte, der tilbydes ofre, bør omfatte rådgivning og information om relevante juridiske, praktiske eller økonomiske spørgsmål. Dette omfatter udøvelse af retten til information for terrorofre, der har bopæl i en anden medlemsstat end den, hvor terrorhandlingen blev begået (artikel 26).

Medlemsstaterne bør sikre en omfattende imødegåelse af terrorofres særlige behov (betragtning 29 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme). Medlemsstaterne kan oprette et enkelt (og løbende ajourført) websted med alle relevante

oplysninger og et krisestøttecenter, der kan yde psykologisk førstehjælp og følelsesmæssig støtte til ofre og deres familiemedlemmer.

I henhold til artikel 6 i direktivet om ofres rettigheder har ofrene ret til at modtage oplysninger om:

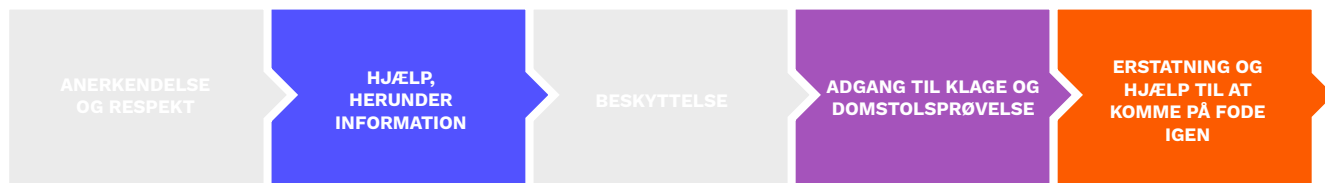
- afgørelser om at afslutte eller ikke at fortsætte en efterforskning, eller om ikke at retsforfølge gerningsmanden (artikel 6, stk. 1, litra a));
- endelige retsafgørelser (artikel 6, stk. 2, litra a)).

Oplysningerne om ovenstående bør omfatte en begrundelse eller et kort sammendrag af begrundelsen for afgørelsen, medmindre der er tale om en nævningeafgørelse eller en afgørelse, hvor begrundelsen er fortrolig.

- hvor og hvornår retssagen finder sted, samt karakteren af tiltalen mod gerningsmanden (artikel 6, stk. 1, litra b));
- hvordan man holder sig ajour med, hvor langt straffesagen er kommet (artikel 6, stk. 2, litra b)).

De kompetente myndigheder er forpligtede af ofrenes ønske om at blive informeret eller ikke at blive informeret, medmindre denne information skal gives af hensyn til offerets ret til at deltage aktivt i straffesagen. Medlemsstaterne tillader ofrene at omgøre deres ønske når som helst og skal da tage hensyn hertil (artikel 6, stk. 4).

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/YDERLIGERE OPLYSNINGER

I praksis er det vigtigt, at terrorofre til hver en tid kan få oplysninger stillet til rådighed. Disse oplysninger virker beroligende på ofrene, hjælper dem med at forstå og træffe beslutninger og hjælper dem med at komme på fode igen. Det er vigtigt for ofrene og deres familiemedlemmer, at de får tilstrækkelige og rettidige oplysninger om terrorangrebet og dets konsekvenser.

Statslige myndigheder spiller en afgørende rolle med hensyn til at tilvejebringe nøjagtige oplysninger efter et angreb. Ved at koordinere oplysningerne fra myndighederne med civilsamfundsaktører, medievirksomheder, sociale medier osv. bliver de mere effektive.

Oplysningerne kan indeles i:

1. rettigheder og tjenester, handlinger og forventninger — som krævet i henhold til EU-reglerne;
2. faktuelle og aktuelle oplysninger om angrebet, den aktuelle situation og tilstanden hos pårørende;
3. håndtering af angrebet (herunder beroligelse og psykologisk hjælp til normale reaktioner og praktiske forslag til fremme af sund adfærd).

I henhold til artikel 3 i direktivet om ofres rettigheder skal oplysningerne være letforståelige. For at opfylde dette krav bør oplysningerne være tilgængelige i flere formater. Der bør ligge et omhyggeligt valg til grund for det anvendte informationsmedie, navnlig med hensyn til potentielt sårbare grupper såsom ældre og børn.

Pålidelige kilder

Oplysningerne bør være klare og pålidelige og komme fra pålidelige kilder. I betragtning 29 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme anbefales det, at de nationale myndigheder opretter et websted, som kan suppleres med hjælpetjenester, officielle twitterkonti (politi, borgmester, by osv.). Oplysninger på mellemlang til lang sigt omhandler en lang række emner lige fra juridiske spørgsmål til praktiske råd om livet efter angrebet. Ofte vil oplysningerne om rettigheder og tjenester skulle gentages og stilles til rådighed i forskellige formater, da ofrenes behov og lydhørhed over for oplysningerne ændrer sig over tid. Oplysninger til ofre kan også deles via særligt udvalgte kanaler: borgermøder, lukkede møder for grupper af overlevende, forsendelser, brochurer, websteder eller lukkede fora.

Informationscentre

Det anbefales, at ofre for terror får adgang til et centralt kontaktpunkt, som koordinerer arbejdet for alle, der er involveret i støtte til og beskyttelse af ofre. Desuden kan et særligt websted med alle relevante oplysninger fungere som — eller støttes af — en kvikskranke, et center, der tilvejebringer en række tjenester (f.eks. psykosociale, juridiske, medicinske og økonomiske tjenester) umiddelbart efter et angreb. I Frankrig og Spanien er der oprettet permanente websteder af denne type, mens der i Belgien findes et websted for borgere, der er ofre for et terrorangreb i udlandet.

Umiddelbart efter et omfattende terrorangreb kan familiemedlemmer samles i nærheden af gerningsstedet eller andre lignende steder og

søge oplysninger om deres eventuelt berørte pårørende. Modtagelsescentre for familie og venner samt callcentre, der oprettes umiddelbart efter et terrorangreb, og som indsamler og tilvejebringer oplysninger, har på yderst effektiv vis hjulpet dem, der venter på at høre nyt.

I Frankrig har den tværministerielle delegation for støtte til ofre (DIAV) udviklet en onlinekvikskranke med alle oplysninger, som terrorofre har brug for, navnlig om foranstaltninger, der skal træffes efter et terrorangreb. Ofre opfordres til at udfylde en onlineformular med deres personlige oplysninger og dokumentation, hvilket vil gøre det lettere for dem at søge om erstatning og godtgørelse af udgifter. Disse oplysninger er oversat til engelsk og spansk for udlændinge, der er involveret i terrorangreb i Frankrig. DIAV har til hensigt at lancere en online-informationsvejledning for franske statsborgere, der bliver ofre for et terrorangreb i udlandet.

I Spanien modtager ofre for terrorisme

oplysninger og bistand via indenrigsministeriets generaldirektorat for støtte til terrorofre. Denne administrative afdeling, der fungerer som en kvikskranke for tjenester, fokuserer udelukkende på ofre for terrorisme og yder personlig og omfattende hjælp til ofrene og deres familier med hensyn til erstatning og anden relevant hjælp. Derudover rådgiver den nationale højesteret for information og støtte til terrorofre under justitsministeriet ofrene om status for straffesager og tilbyder dem bistand under retssagen (herunder om nødvendigt følelsesmæssig og terapeutisk støtte).

I Tyskland vises der i tilfælde af et terrorangreb en særlig «mørk hjemmeside» på webstedet for forbundskommissæren med oplysninger, der er relevante for ofre for et bestemt angreb. Dette særlige websted findes i øjeblikket kun på tysk, men vil i fremtiden også foreligge på engelsk.

Yderligere oplysninger:

- [Délégation Interministérielle à l'Aide aux Victimes \(2020\) Rapport d'activité 2018-2019](#)
- 🌐 [Vous êtes victime de terrorisme](#)
- 🌐 [Help after a terrorist attack \(available in 9 languages\)](#)
- 🌐 [Tyskland onlineplacering af den «mørke hjemmeside»](#)
- 🌐 [Víctimas de terrorismo](#)
- 🌐 [The National High Court's Office for Information and Support to Victims of Terrorism in Spain - Ministry of Justice](#)
- 🌐 [Guide pour les victimes belges d'une attaque terroriste à l'étranger \(NL/FR\)](#)
- 🌐 [E-justice-portalen Rettigheder for ofre for kriminalitet i straffesager — Spanien](#)

1.3 OFRES RET TIL AT FÅ ADGANG TIL STØTTETJENESTER

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

I artikel 8 i direktivet om ofres rettigheder beskrives retten til at få adgang til støttetjenester for ofre. I henhold til artikel 8, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at ofre, i overensstemmelse med deres behov, har adgang til fortrolige støttetjenester for ofre. Tjenesterne bør være vederlagsfrie og være i ofrenes interesse før og under samt i et passende tidsrum efter straffesagen. Familiemedlemmer bør have adgang til støttetjenester for ofre, i overensstemmelse med deres behov og graden af den skade, de har lidt som følge af den forbrydelse, der er begået mod offeret. I artikel 8, stk. 3, præciseres det, at denne ret også gælder for specialiserede støttetjenester. Generiske og specialiserede støttetjenester kan etableres som offentlige eller ikke-statslige organisationer og organiseres på professionelt eller frivilligt grundlag (artikel 8, stk. 4).

Medlemsstaterne bør fremme henvisninger af ofre fra den kompetente myndighed, der modtog anmeldelsen, og andre relevante organer til støttetjenester for ofre (artikel 8, stk. 2).

I henhold til artikel 9, stk. 1, i direktivet om ofres rettigheder skal støttetjenester som minimum omfatte:

- information, rådgivning og støtte, der er relevant for ofrenes udøvelse af rettigheder, herunder om adgang til nationale ordninger til opnåelse af erstatning for skade forvoldt ved forbrydelser, og om deres rolle i straffesager, herunder forberedelse til deltagelse i retssagen;
- information om eller direkte henvisning til eventuelle relevante specialiserede støttetjenester;
- følelsesmæssig og så vidt muligt psykologisk bistand;
- rådgivning om økonomiske og praktiske spørgsmål, der opstår som følge af forbrydelsen;

- rådgivning vedrørende risikoen for og forhindring af sekundær og gentagen viktimisering, intimidering og gengældelse, medmindre andet er fastsat af andre offentlige eller private tjenester.

Ud over bestemmelserne i direktivet om ofres rettigheder behandler direktivet om bekæmpelse af terrorisme mere direkte terrorofres særlige behov. I henhold til artikel 24 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme bør der oprettes støttetjenester til imødegåelse af terrorofres særlige behov i henhold til direktivet om ofres rettigheder. Disse bør være tilgængelige umiddelbart efter et terrorangreb og så længe, det er nødvendigt. Sådanne tjenester bør leveres ud over, eller som en integrerende del af, almindelige støttetjenester for ofre, som kan henvende sig til eksisterende enheder, der tilbyder specialsthjælp (artikel 24, stk. 2).

Støttetjenesterne kan yde bistand og hjælp til terrorofre alt efter deres særlige behov. Disse tjenester er fortrolige, gratis og nemt tilgængelige for alle terrorofre. De bør omfatte (artikel 24, stk. 3):

- krisehjælp og psykologisk bistand, f.eks. traumestøtte og -rådgivning;
- vejledning og oplysning om ethvert retligt, praktisk eller finansielt anliggende, herunder terrorofres udøvelse af retten til oplysninger;
- bistand i forbindelse med erstatning, der er til rådighed i henhold til den pågældende medlemsstats nationale ret.

I betragtning 29 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme forklares det, at støttetjenesterne bør tage hensyn til, at terrorofres særlige behov kan udvikle sig over tid. Medlemsstaterne bør i den forbindelse sikre, at støttetjenesterne i første omgang imødekommer i det mindste de mest sårbare terrorofres følelsesmæssige og psykologiske behov og underretter alle terrorofre om tilgængeligheden af yderligere følelsesmæssig og psykologisk støtte, herunder

traumestøtte og -rådgivning.

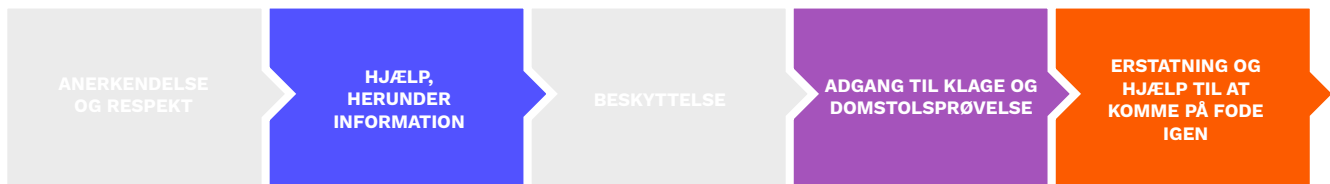
Endvidere skal medlemsstaterne i henhold til artikel 24 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme sikre, at :

- der etableres mekanismer eller protokoller, der gør det muligt at aktivere støttetjenester for terrorofre inden for rammerne af deres nationale beredskabsinfrastrukturer (artikel 24, stk. 4);
- der modtages passende lægebehandling umiddelbart efter et terrorangreb og så længe, det er nødvendigt (artikel 24, stk.

5);

- terrorofre har adgang til retshjælp i overensstemmelse med artikel 13 i direktivet om ofres rettigheder, når de er part i en straffesag (artikel 24, stk. 6);
- forbrydelsens alvor og omstændighederne ved den strafbare handling afspejles i betingelserne og procedurereglerne for, at ofre kan få adgang til retshjælp i overensstemmelse med national ret (artikel 24, stk. 6).

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/ YDERLIGERE OPLYSNINGER Ændringer over tid

Det enkelte offers proces til at komme på fode igen er forskellig fra andres, hvorfor ofrenes behov ændrer sig over tid, og den bistand og støtte, der ydes, skal tilpasses for at tage højde for disse ændringer.

Ofrene vil have svært ved at tage forskellige oplysninger ind, navnlig hvis de står over for alvorlige (psykiske) helbredsproblemer efter et terrorangreb. Der sikres en bedre effektivitet ved at give oplysninger om (organisationer, der yder) bistand og støtte ved forskellige lejligheder. Ideelt set skal støtteudbydere være proaktive: De skal regelmæssigt tage fat i ofrene og finde måder og muligheder for at komme i kontakt med dem. Ofrene har brug for oplysninger om tilgængelige tjenester, men de bør ikke

tvinges til at gøre brug af dem.

Udbud og efterspørgsel

Det kan være udfordrende at skulle få udbud og efterspørgsel til at passe sammen: En medlemsstat kan opleve umiddelbare og betydelige behov for støtte, som kræver en evne til hurtigt at finde frem til og indføre tjenester. Planlægning og etablering af en beredskabsinfrastruktur vil gøre det muligt at koordinere med eksisterende støtteudbydere i tilfælde af et angreb.

Adgang til støtte

Det kan være en udfordring at sikre ofres adgang til støtte. Ofre har muligvis ikke kendskab til de tjenester, der er til rådighed, læser/hører måske ikke de budskaber, der udsendes, er måske (endnu) ikke klar over, at de har brug for hjælp, eller befinder sig muligvis ikke tæt på passende

tjenester.

Det skal være nemt at få adgang til støttetjenester. Adgangsspørgsmål omfatter tjenesters tilgængelighed (åbningstider og/eller geografisk dækning), sprog (for ofre fra minoritetsgrupper, andre lande eller personer med ringe læse- og skrivefærdigheder) og tilgængelighed for personer med handicap som defineret i artikel 9 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (som EU og alle medlemsstaterne er parter i). Ofre bør kunne anvende forskellige støttemetoder (f.eks. ansigt til ansigt, online, hjælpetjenester) til at overvinde potentielle hindringer.

Mindre kompleksitet

Et terrorangreb efterlader ofrene i et miljø, der er kaotisk og fyldt med spørgsmål, og ofrene er ikke i stand til at klare selv grundlæggende daglige gøremål. På dette tidspunkt kontaktes de af flere organisationer og forventes at tage sig af en lang række administrative formaliteter. For at minimere deres byrder og hjælpe ofrene med at håndtere komplekse anliggender er det vigtigt at tilrettelægge den bistand, der er til rådighed, på en strategisk måde.

Offernavigatører

Det kaos, ofrene oplever, kan reduceres ved at få tildelt en «offernavigatør». Navigatøren tager sig på offerets vegne af at kontakte og besvare spørgsmål fra de pågældende organisationer, der ønsker at yde støtte. Når der samarbejdes med en enkelt navigatør, bliver der opbygget et tillidsforhold, og ofrene bliver i mindre grad nødt til at gentage deres historier, og risikoen for sekundær viktimisering nedbringes.

En offernavigatør kan styre kommunikationen mellem ofre og myndigheder, hjælpe med at lukke informationshuller, herunder informere overlevende om deres rettigheder og muligheder, og hjælpe dem med at få adgang til støtte. Offernavigatører kan være særligt nyttige i tilfælde af svært tilgængelige samfund eller personer med teknologiske udfordringer, f.eks. ældre og meget unge, eller personer, der har svært ved at kommunikere deres følelser. Offernavigatører hjælper personer med visuelle, fysiske eller mentale handicap med at få adgang til tjenester.

Støttecentre for ofre

Efter omfattende terrorangreb er det hensigtsmæssigt at oprette et støttecenter for ofre: en kvikskranke, hvor ofrene kan få information og støtte.

I Frankrig aktiveres Cellule Interministérielle d'Information du Public et d'Aide aux victimes (C2IPAV eller infopublic) i den umiddelbare beredskabsfase, hvis et angreb har berørt et stort antal mennesker. Infopublic yder støtte til ofre og deres familiemedlemmer umiddelbart efter et terrorangreb. Infopublic arbejder tæt sammen med lokale myndigheder og lokale støtteorganisationer for ofre om at oprette et modtagelsescenter for familier, hvor ofre og familiemedlemmer registreres og modtager information og hjælp fra socialarbejdere, advokater og traumepsykologer efter behov. På længere sigt vil et kontor under det franske justitsministerium, Bureau d'aide aux victimes (BAVPA eller støttekontoret for ofre), overtage koordineringen af støtten til ofrene.

Centralt kontaktpunkt i statsligt regi

I Tyskland fungerer forbundskommissæren for ofre og efterladte efter terrorhandlinger begået på det nationale område som centralt kontaktpunkt for alle, der er berørt af et terrorangreb. Dette omfatter de efterladtes familier, dem, der er blevet såret under angrebet (fysisk eller psykisk), og øjenvidner.

Forbundskommissæren kontakter proaktivt ofre efter et angreb for at tilbyde støtte. Han eller hun henviser ofrene til økonomisk, psykologisk og praktisk støtte og finder løsninger alt efter de enkelte ofres behov. Forbundskommissæren står ikke kun til rådighed umiddelbart efter et terrorangreb, men også på mellemlang og lang sigt. Han eller hun kan f.eks. tilbyde støtte i straffesager eller henvise ofrene til passende økonomiske eller psykologiske hjælpemekanismer.

Yderligere oplysninger:

- Juen, B. et. al (2016) The comprehensive guideline on mental health and psychosocial support (MHPSS) in disaster settings
- VSE (2018) Behind the Scenes: Family Reception Centre set up for the Victims of the Strasbourg Christmas Market Shooting

1.4 OFRES RET TIL ADGANG TIL KLAGE OG DOMSTOLSPRØVELSE — PROCEDUREMÆSSIGE RETTIGHEDER

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

I henhold til direktivet om ofres rettigheder kan ofre for terrorisme påberåbe sig en række proceduremæssige rettigheder, der sikrer, at alle ofre har adgang til klage og domstolsprøvelse. Disse rettigheder omfatter: retten til at blive hørt (artikel 10), retten til adgang til retshjælp (13), retten til godtgørelse af udgifter (artikel 14), retten til en afgørelse om erstatning fra gerningsmanden (artikel 16) og rettighederne for ofre med bopæl i en anden medlemsstat (artikel 17).

Medlemsstaterne bør sikre, at ofre har mulighed for at blive hørt under straffesagen og kan fremlægge beviser. De retlige regler, i henhold til hvilke ofre kan afhøres og fremlægge beviser, er fastsat i national ret (artikel 10 i direktivet om ofres rettigheder).

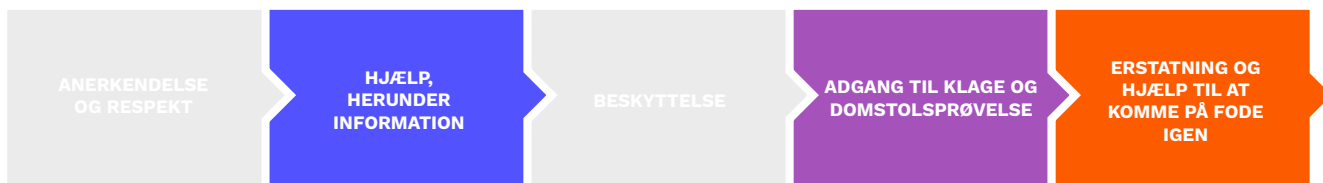
Medlemsstaterne bør sikre, at ofre har adgang

til retshjælp, når de er part i en straffesag. De betingelser eller regler, i henhold til hvilke ofre har adgang til retshjælp, er fastsat i national ret (artikel 13 i direktivet om ofres rettigheder).

Denne ret er omhandlet i artikel 24, stk. 6, i direktivet om bekæmpelse af terrorisme, i henhold til hvilken forbrydelsens alvor og omstændighederne ved den strafbare handling afspejles behørigt i betingelserne og procedurereglerne for, at ofre kan få adgang til retshjælp i overensstemmelse med national ret.

Medlemsstaterne bør give ofre, som deltager i straffesager, godtgørelse for de udgifter, de har haft i forbindelse med deres aktive deltagelse, i overensstemmelse med deres rolle i det relevante strafferetlige system. Betingelserne eller procedurereglerne for godtgørelse er fastsat i national ret (artikel 14 i direktivet om ofres rettigheder).

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/ YDERLIGERE OPLYSNINGER

Omfattende angreb

Straffesager og retssager i forbindelse med omfattende angreb er komplekse. Mange ofre og vidner er involveret, og alle bør have ligelig ret til at deltage. Staterne kan være nødt til at træffe særlige foranstaltninger for at lette deltagelsen, hvilket kan omfatte, at sagerne føres på et større sted for at kunne rumme de involverede.

OFFENTLIGE HØRINGER

Ofre for terrorangreb giver som andre ofre udtryk for et behov for sandheden. De vil have svar på, hvad der skete, hvordan det skete, hvem der var involveret og hvorfor. Hvis det

ikke er muligt at indlede formelle straffesager, står ofrene ofte tilbage uden svar. En offentlig høring kan imidlertid fungere som alternativ til at besvare spørgsmål fra ofre og samfundet som helhed. Efter terrorangrebene i Bruxelles i 2016 blev der indledt en parlamentarisk høring for at undersøge de omstændigheder, der førte til angrebet, reaktionen på angrebet og udviklingen af radikaliserings med henblik på at udarbejde anbefalinger på grundlag af de indhøstede erfaringer.

I Tyskland kan forbundskommisæreren fungere som mellemlid mellem ofrene og de ansvarlige for den strafferetlige efterforskning efter angrebet. Selv i de tilfælde hvor efterforskningen stadig er i gang, kan kommissæreren f.eks. afholde et møde mellem disse to parter. Under et sådant møde får ofrene mulighed for at stille deres spørgsmål direkte til dem, der leder efterforskningen.

Yderligere oplysninger:

- UNODC (2015) Good Practices in Supporting Victims of Terrorism within the Criminal Justice Framework
- De Graaf et al. (2013) The Anders Behring Breivik Trial: Performing Justice, Defending Democracy
- BE Inquiry Committee March 2016 Terrorist Attacks (EN/NL/FR)
- Beck, K. (2017) Abschlussbericht des Bundesbeauftragten für die Opfer und Hinterbliebenen des Terroranschlags auf dem Breitscheidplatz
- E-justice-portalen — rettigheder for ofre for kriminalitet i straffesager

1.5 OFRES RET TIL BESKYTTELSE

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

Medlemsstaterne sikrer, at der i overensstemmelse med direktivet om ofres rettigheder kan træffes foranstaltninger til at beskytte terrorofre og deres familiemedlemmer. Når der tages stilling til, om og i hvilket omfang de bør nyde godt af beskyttelsesforanstaltninger under en straffesag, lægges der særlig vægt på risikoen for intimidering og gengældelse og behovet for at beskytte terrorofres værdighed og fysiske integritet, herunder under afhøring og ved afgivelse af vidneforklaring (artikel 25 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme).

I artikel 18 i direktivet om ofres rettigheder beskrives retten til beskyttelse mere nøje: Medlemsstaterne sikrer, at der kan træffes foranstaltninger til at beskytte terrorofre og deres familiemedlemmer mod:

- sekundær og gentagen viktimitisering;
- intimidering og gengældelse;
- risikoen for følelsesmæssig eller psykologisk skade;

og at beskytte ofrenes værdighed under afhøring og ved afgivelse af vidneforklaring.

Medlemsstaterne sikrer endvidere, at de kompetente myndigheder under straffesagen kan træffe egnede foranstaltninger til at beskytte ofres og deres familiemedlemmers privatliv, herunder offerets personlige egenskaber (artikel 21 i direktivet om ofres rettigheder).

I henhold til artikel 19, stk. 1, i direktivet skaber medlemsstaterne de nødvendige betingelser for, at kontakt mellem ofre, og om nødvendigt deres familiemedlemmer, og gerningsmanden undgås i lokaler, hvor straffesagen finder sted, medmindre straffesagen gør en sådan kontakt nødvendig.

Ofres ret til beskyttelse under efterforskningen af forbrydelser er præciseret i artikel 20 i direktivet

om ofres rettigheder. Medlemsstaterne sikrer under efterforskningen af forbrydelser, at:

- a. afhøring af ofre finder sted uden unødigt ophold;
- b. antallet af afhøringer af ofre begrænses mest muligt, og at afhøring kun foretages, hvis det er strengt nødvendigt af hensyn til den strafferetlige efterforskning;
- c. ofre kan ledsages af deres juridiske repræsentant og en person, de selv har valgt, medmindre der er truffet en begrundet afgørelse om det modsatte;
- d. lægeundersøgelser begrænses mest muligt og foretages kun, hvis det er strengt nødvendigt af hensyn til straffesagen.

Særlige beskyttelsesbehov bør identificeres ved en individuel vurdering af ofre (artikel 22 i direktivet om ofres rettigheder). Ofre bør i tide blive individuelt vurderet for at afgøre, om og i hvilken udstrækning de vil kunne nyde godt af særlige foranstaltninger under en straffesag, jf. direktivets artikel 23 og 24, under hensyntagen til deres særlige modtagelighed over for sekundær og gentagen viktimitisering, intimidering og gengældelse.

Ved denne individuelle vurdering skal der tages hensyn til følgende (artikel 22, stk. 2):

- a. offerets personlige karakteristika;
- b. forbrydelsens art eller type
- c. omstændighederne ved forbrydelsen.

I forbindelse med den individuelle vurdering vises særlig opmærksomhed over for ofre for terrorisme (artikel 22, stk. 3).

Følgende foranstaltninger skal være til rådighed for ofre med særlige beskyttelsesbehov under efterforskningen af forbrydelser (artikel 23, stk. 2):

- a. Afhøring af offeret udføres i lokaler, der er indrettet til eller tilpasset dette formål;

- b. Afhøring af offeret foretages af eller gennem personer, som er professionelt uddannede heri;
- c. Afhøring af offeret foretages altid af de samme personer, medmindre en forsvarlig retspleje er til hinder herfor.

Følgende foranstaltninger skal være til rådighed for ofre med særlige beskyttelsesbehov under retssager (artikel 23, stk. 3):

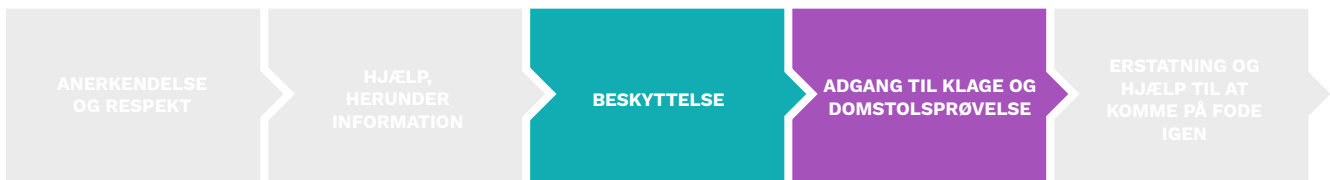
- a. foranstaltninger til at undgå visuel kontakt mellem ofre og gerningsmænd, herunder under vidneforklaringerne, ved hjælp af egnede midler, herunder brug af kommunikationsteknologi;
- b. foranstaltninger til at sikre, at offeret kan afhøres i retslokalet uden at være til stede, især ved hjælp af dertil egnet kommunikationsteknologi;
- c. foranstaltninger til at undgå unødvendig afhøring om offerets privatliv, der ikke er

relevant for forbrydelsen

- d. foranstaltninger, så retsmødet kan finde sted uden offentlighedens tilstedeværelse.

Beskyttelse mod sekundær viktimisering og beskyttelse af terrorofres privatliv er beskrevet nærmere i 1.6 og 1.7. 2.2 omhandler beskyttelse af børneofre.

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

1.6 OFRES RET TIL BESKYTTELSE: SEKUNDÆR VIKTIMISERING

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

En række artikler i direktivet om ofres rettigheder omhandler sekundær viktimitisering.

Hjælp fra støttetjenester for ofre bør (medmindre andre offentlige eller private tjenester yder denne hjælp) omfatte rådgivning om risikoen for og forhindring af sekundær viktimitisering (artikel 9, stk. 1, litra e)). Uden at dette indebærer en begrænsning i retten til et forsvar, sikrer medlemsstaterne, at der kan træffes foranstaltninger til at beskytte ofrene og deres familiemedlemmer mod sekundær viktimitisering (artikel 18). Ved hjælp af den individuelle vurdering af ofre, jf. artikel 22, bør det kunne afklares, i hvilken udstrækning de vil kunne nyde godt af særlige foranstaltninger under en straffesag under hensyntagen til deres særlige modtagelighed over for sekundær viktimitisering.

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/YDERLIGERE OPLYSNINGER

Terrorangreb resulterer i dødsfald, fysiske og psykiske skader eller materielle skader, der rammer de involverede. Dette kaldes primær viktimitisering: de direkte konsekvenser af volden. Hvis ofrene i kølvandet på et angreb får dårlig eller utilstrækkelig bistand fra det personale og de institutioner, der er ansvarlige for deres pleje (offentlige myndigheder, førstehjælpere, statslige sikkerhedsstyrker, socialarbejdere, advokater), kan deres

lidelser forværres. Dette kaldes sekundær viktimisering, reviktimisering eller dobbelt viktimisering.

Årsager

Virksomheden af et angreb på ofrene kan forstærkes på mange måder:

- gentagelse af udtalelser i forbindelse med politiafhøringer;
- mangel på information;
- myndighedernes, politiets eller hospitalets medarbejdere, der udelukkende er optaget af de umiddelbare begivenheder og ikke af den choktilstand, som ofrene efterlades i;
- eksperter, der sætter spørgsmålstegn ved ofrenes troværdighed eller psykiske helbred;
- forsinkelser i retssager, konfrontation med terrorister i retssalen, det faktum at skulle skildre deres traumatiske erfaringer offentligt og i detaljer;
- medieeksponering;
- manglende støtte fra personer på arbejdspladsen, i skolen, på universitetet.

Personer, procedurer, infrastrukturer

Der kan forekomme sekundær viktimisering som følge af den måde, hvorpå personer opfører sig eller behandler ofre, eller på baggrund af de procedurer og infrastrukturer, som ofrene indgår i. Støttesystemerne kan forebygge og afbøde disse negative konsekvenser. Da selve systemerne imidlertid kan medføre sekundær viktimisering, bør de ændres for at reducere eller fjerne denne risiko. For at undgå sekundær viktimisering fra en personlig konfrontation kan samtaler under visse omstændigheder — f.eks. ved afhøringer af børn — eksempelvis videooptages og accepteres som bevis.

Manglende reaktion

Sekundær viktimisering kan også skyldes manglen på en institutionel reaktion (eller en utilstrækkelig institutionel reaktion) på et terrorangreb. Ofrenes psykiske skader kan forværres, eller virkningerne kan forlænges, hvis institutionerne vælger at afslutte sagen uden yderligere tiltag. Det kan forstærke følelsen af ensomhed hos ofrene og deres familier og øge følelsen af mistillid til samfundet (herunder institutioner). Det kan endda føre til afvisning af potentiel — berettiget — støtte eller til øget social isolation og ydmygelse.

Grundlæggende gode råd

Alle fagfolk, der er i kontakt med ofre, bør overveje følgende grundlæggende gode råd:

- Vær opmærksom på, at negative oplevelser har alvorlige konsekvenser for terrorofres helbred og adfærd, og vær opmærksom på, hvad der skal gøres for at hjælpe dem med at komme på fode igen.
- Genkend tegn og symptomer på traumer hos ofre og deres familier.
- Sørg for at reagere på en måde (politikker, procedurer og praksis), der fuldt ud tager hensyn til al viden om traumatiske erfaringer, og prøv aktivt at undgå reviktimisering.

Sekundær viktimisering kan undgås ved at tilbyde uddannelse til alle fagfolk..

Sekundær traumatisering

Sekundær traumatisering er ikke det samme som sekundær viktimisering. Førstnævnte kan forekomme, når en person udsættes for traumatiserede personer eller for forstyrrende beskrivelser af traumatiske hændelser fra en overlevende persons side.

Yderligere oplysninger:

- Vicente Colomina, Aída de (2019) Victims of Terrorism Quality Assistance Guide

1.7 OFRES RET TIL BESKYTTELSE: PRIVATLIVETS FRED

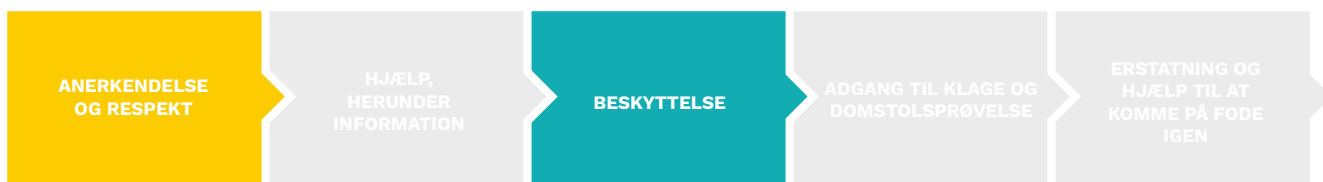
DE BESKREVNE RETTIGHEDER

Ofre for terrorisme har ret til beskyttelse af deres privatliv.

Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente myndigheder under straffesagen træffer egnede foranstaltninger til at beskytte ofre og deres familiemedlemmers privatliv, herunder offerets personlige karakteristika og billedgengivelser af ofre og deres familiemedlemmer (artikel 21, stk. 1, i direktivet om ofres rettigheder).

For at beskytte ofrenes privatliv, personlige integritet og personoplysninger tilskynder medlemsstaterne under hensyntagen til ytringsfriheden og mediernes ret til information, mediefrihed og mediernes pluralisme medierne til at træffe selvregulerende foranstaltninger (artikel 21, stk. 2).

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/ YDERLIGERE OPLYSNINGER Myndigheder og medier

Selv om myndighederne kan være enige om, at de (sociale) medier med deres forskellige roller kan være en strategisk ressource i krisetider, kan det være svært at finde den rigtige tone i kommunikationen med medierne. Det kræver en stor kommunikationsindsats over for medierne fra embedsmændenes side at kunne sikre pålidelige og respektfulde budskaber, forhindre spredning af rygter og bidrage til anerkendelsen af dem, der er

berørt af terrorangreb.

For at gøre kommunikationen mere håndterbar kan de statslige myndigheder proaktivt henvende sig til medierne efter et terrorangreb. For at få det bedste ud af forholdet bør der imidlertid fastlægges rammer for kommunikation, udarbejdes nøglebudskaber, og tidspunkterne for pressemeddelelser bør koordineres.

Der skal være en balance mellem respekten for ofrenes og deres familiemedlemmers privatliv og behov og informationsniveauet til offentligheden via mediekkanaler. Oplysninger fra statslige kilder skal respektere ofrenes, navnlig børns, værdighed og sikkerhed. Sekundær viktimering skal undgås. På mellemlang til lang sigt bør der stilles personaliseret information til rådighed for ofre og pårørende, inden der via mediekkanalerne offentliggøres en formel rapport.

Sociale medier, borgerjournalister, bloggere og vloggere er blevet en vigtig del af medielandskabet. De overholder dog ikke automatisk de regler og principper, som de traditionelle medier har udviklet i årenes løb. Myndighederne kan være nødt til at overveje, hvordan de kan tilskynde til selvregulering af disse nye elementer i medielandskabet — f.eks. med hensyn til deling af billeder af ofre eller igangværende operationer.

Ofre og medier

Ved at få en stemme i medierne kan ofrene få større indflydelse, og dette kan være til gavn for offentligheden. Derimod kan en negativ mediebevågenhed krænke deres privatliv og have en negativ indvirkning på de portrætteredes liv, selv i fremtiden. Oplysninger kan være eller blive forvrænget eller manipuleret af journalister eller

andre ved hjælp af nyhedsoptagelser. Eventuelle retningslinjer for interaktion med medierne, som journalister og redaktører følger, bør stilles til rådighed for ofrene.

Medierne bør behandle alle ofre med værdighed og respekt og overholde princippet om "ikke at gøre skade", når de henvender sig til ofre. Der skal indhentes et informeret samtykke fra ofrene forud for en afhøring, da de har ret til at nægte at blive interviewet, at blive filmet eller at få et billede offentliggjort, hvis de tydeligt kan identificeres på billedet. Fotografer og kamerafolk sikrer, at de ikke krænker ofrenes privatliv eller retraumatiserer dem.

Støtteorganisationer for ofre kan hjælpe ofrene med at forberede sig på interviews, enten umiddelbart efter angrebet eller på et senere tidspunkt. Støttepersonalet bør sikre, at ofrenes ret til privatlivets fred opretholdes, og at alle budskaber bidrager til at anerkende ofrene og deres behov.

Ofre og social medier

De sociale medier giver mulighed for en direkte og forbindelse til andre i realtid. Ofre kan bruge sociale medier til at dele deres oplevelser efter et terrorangreb. Sådanne fortællinger kan hjælpe ofrene med at håndtere deres følelser, handlinger og traumets indvirkning på deres liv. Efter angrebet i Utøya gjorde alle berørte parter brug af mindevæggene på de sociale medier til at ære og mindes de afdøde. Budskaber om enhed og støtte fra myndigheder, institutioner og samfund, der deles på de sociale medier, kan yderligere hjælpe ofrene med at komme på fode igen efter et angreb.

Den negative side ved de sociale medier skal også fremhæves: De kan bruges til "anonymt" at sprede had, racistiske kommentarer og lignende, mens det på samme tid ikke er alle fotografier, historier, videoer og teorier vedrørende et angreb, der cirkulerer på de sociale medier, som er pålidelige. Ofrene kan ved at blive eksponeret for dette indhold blive slået tilbage i forhold til at komme på fode igen. Endelig kan brugen af livestreams på sociale medier sætte fokus på dem, der er berørt, på en til tider (utilsigtet) uværdig måde.

Det er umuligt helt at skærme ofrene mod sociale medier. Bevidstgørelseskampagner fra støtteorganisationer for ofres og andres side kan sætte ofre i stand til at træffe informerede valg om, hvor meget, hvordan og hvornår de skal eksponere sig for og deltage i online-udvekslinger om angrebet.

Yderligere oplysninger:

- IPSO - Guidance for journalists and editors
- RAN (2018) Delivering Effective Testimonials (EN)
- RAN (2018) Checklist Shaping Your Testimonial (EN)
- Frey (2018) Victims' Use of Social Media during and after the Utøya Terror Attack: Fear, Resilience, Sorrow and Solidarity
- 🌐 France24 (2015) Comment vérifier les images des réseaux sociaux?
- UNESCO (2017) Terrorism and the Media: A handbook for journalists

1.8 OFRES RETTIGHEDER MED HENSYN TIL ADGANG TIL ERSTATNING

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

I henhold til artikel 12, stk. 1, i direktivet om erstatning bygger de regler for adgang til erstatning i grænseoverskridende situationer på de enkelte medlemsstaters ordninger for erstatning til ofre for forsætlige voldsforbrydelser begået på deres eget område. I henhold til artikel 12, stk. 2, sikrer alle medlemsstater, at der i kraft af deres nationale regler forefindes en ordning for erstatning til ofre for forsætlige voldsforbrydelser begået på deres eget område, som garanterer en rimelig og passende erstatning til ofre.

Medlemsstaterne sikrer, at ofre uden unødigt forsinkelse fra deres første kontakt med en kompetent myndighed tilbydes information om, hvordan og på hvilke betingelser de kan få adgang til erstatning (artikel 4, stk. 1, litra e), i direktivet om ofres rettigheder). Støttetjenester for ofre giver information, rådgivning og støtte om adgang til nationale ordninger til opnåelse af erstatning for skader forvoldt ved forbrydelser (artikel 9, stk. 1, litra a)).

Støttetjenesterne for ofre for terrorisme yder fortrolig, gratis og nemt tilgængelig bistand i

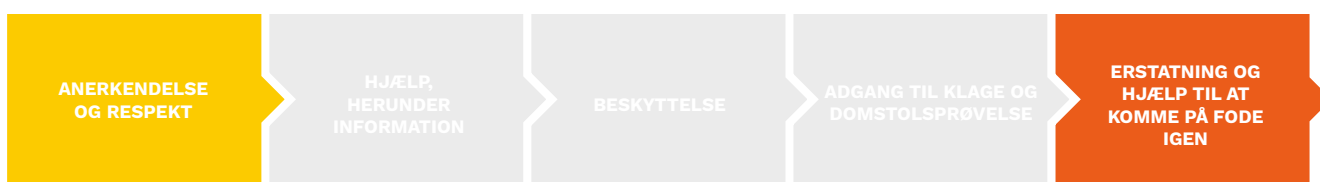
forbindelse med terrorofres krav om erstatning, som er til rådighed i henhold til den pågældende medlemsstats nationale ret (artikel 24, stk. 3, i direktivet om bekæmpelse af terrorisme).

Medlemsstaterne sikrer, at terrorofre, som har bopæl i en anden medlemsstat end den, hvor terrorhandlingen blev begået, har adgang til oplysninger om erstatningsordningerne i den medlemsstat, hvor terrorhandlingen blev begået. De træffer passende foranstaltninger for at sikre terrorofre reel adgang til sådanne oplysninger (artikel 26, stk. 1).

I henhold til betragtning 28 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme berører bistanden i forbindelse med ofres erstatningskrav ikke, men er et supplement til, den bistand, som terrorofre får fra de bistandsydende myndigheder i overensstemmelse med direktivet om erstatning. Dette berører ikke de nationale regler om retlig repræsentation i forbindelse med erstatningskrav, herunder gennem retshjælpsordninger, og andre relevante nationale regler om erstatning.

I henhold til artikel 16 i direktivet om ofres rettigheder modtager ofre erstatning fra gerningsmanden under en straffesag.

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/ YDERLIGERE OPLYSNINGER

Erstatning fra staten

Joëlle Milquet, som er særlig rådgiver for den tidligere formand for Kommissionen, Jean-Claude Juncker, har undersøgt de underliggende årsager til de problemer, som ofrene står over for, når de søger erstatning. Hun fandt frem til, at der var problemer med at få adgang til klage og domstolsprøvelse eller erstatning fra staten på grund af manglende oplysninger, utilstrækkelig støtte og alt for restriktive støtteberettigelseskriterier eller proceduremæssige hindringer.

Der ligger en meget lang proces forud for ofrenes ansøgning om og modtagelse af erstatning. Først må ofrene igennem forskellige stadier af straffesagen og ofte yderligere civile eller administrative procedurer for til slut at skulle igennem endnu en procedure, hvor ofre kan kræve erstatning fra staten. Ved blot at misse en enkelt del af de foregående faser kan ofrene gå glip af erstatning fra staten.

Erstatning fra gerningsmanden

Der gælder en ret til at søge erstatning fra gerningsmanden. Men i tilfælde af terrorangreb er gerningsmændene ofte døde, og de retsforfulgte har ofte ikke de økonomiske midler til at yde erstatning til ofrene.

Hasteudbetalinger

Joëlle Milquet anbefaler, at der inden for 15-30 dage efter den forsætlige voldsforbrydelse ydes hasteudbetalinger til ofre for terrorisme til dækning af de indledende udgifter (familierejse, begravelsesudgifter osv.). Dette ville efter hendes mening betyde væsentlige forbedringer for ofrene. Hun beskriver den franske garantifond for ofre for terrorisme og andre kriminelle handlinger (FGTI) som et perfekt eksempel på et hasteudbetalingssystem, der sikrer, at der udbetales beløb inden for få uger efter et angreb.

Et andet eksempel er det tyske system for erstatning i nødsituationer ("Härteleistungen"). Gennem dette system kan der ydes hasteudbetalinger inden for en uge efter ansøgningen

som element i den økonomiske støtte.

Forenkling og digitalisering

Joëlle Milquet anbefaler desuden (nr. 28) at forenkle og digitalisere den nationale procedure til opnåelse af erstatning.

Der kan opnås en forenkling ved at reducere antallet af dokumenter, der kræves til en vellykket ansøgning, digitalisere dokumentation, lette adgangen til oversættelse af dokumenter (gratis for ofrene), fremme onlinesystemer til ansøgning om erstatning og oprette et onlinechatrum og/eller en telefonisk hjælpetjeneste, hvor ofrene kan søge vejledning om proceduren.

Et digitalt erstatningsdossier kan forenkle den administrative byrde for ofrene. Fastsættelse af fælles beviskrav for større typer skader vil bidrage til ligebehandling af ofre i udlandet og til anvendelsen af fælles standarder. Endelig forbedrer en fælles ansøgningsformular, herunder fælles dokumentations- og berettigelseskriterier for ofre, som skal anvendes, når de søger om erstatning i grænseoverskridende sager, adgangen til relevante oplysninger og kendskabet til erstatningsordninger for ofre i grænseoverskridende sager.

Rimelig og passende erstatning

EU's medlemsstater har tilrettelagt deres nationale erstatningsordninger på forskellig vis. Dette resulterer i forskellige erstatningsniveauer og varierende effektivitet i erstatningsmekanismernes i Den Europæiske Union. Denne mangel på minimumsstandarder påvirker terrorofres ret til erstatning.

I Sag C-129/19 præciserede Den Europæiske Unions Domstol anvendelsesområdet for direktivet om erstatning fra 2004. Domstolen fastslog, at medlemsstaterne i henhold til direktivet om erstatning skal yde erstatning til alle ofre for forsætlige voldsforbrydelser begået på deres eget område, herunder dem, der har deres sædvanlige opholdssted i denne medlemsstat. Med hensyn til kriterierne for at fastslå, om der er tale om en "rimelig og passende" erstatning fra staten i henhold til direktivet om erstatning, præciserede Domstolen, at erstatningen ikke nødvendigvis skal udgøre fuld erstatning for det lidte tab, men at beløbet ikke udelukkende må

være symbolsk.

Pludselig tilstrømning

Desuden anbefaler Joëlle Milquet, at medlemsstaterne bør have indført rimelige og passende nationale erstatningsordninger, der ved hjælp af protokoller sikrer en effektiv og gnidningsløs håndtering af en pludselig tilstrømning af ansøgninger som følge af masseviktimering, f.eks. et terrorangreb.

EU-strategi for ofres rettigheder (2020-2025)

I Kommissionens EU-strategi for ofres rettigheder (2020-2025) hedder det, at Kommissionen overvåger og vurderer EU-lovgivningen om erstatning (herunder erstatning fra staten og erstatning fra gerningsmænd) og om nødvendigt foreslår foranstaltninger til at supplere denne ramme senest i 2022.

Der er beskrevet en række vigtige tiltag for medlemsstaterne:

- Evaluering af de nationale erstatningsordninger og om nødvendigt fjernelse af de eksisterende proceduremæssige hindringer;
- Sikring af, at der på nationale budgetter afsættes midler til rimelig og passende erstatning fra staten for voldelige, forsætlige forbrydelser, herunder til terrorhandlinger;
- Sikring af, at forordningen om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og afgørelser om konfiskation anvendes fuldt ud, navnlig bestemmelserne om tilbagelevering af offerets ejendele og erstatning til ofre;
- Gennemførelse af foranstaltninger for at sikre, at ofre ikke udsættes for sekundær viktimering under erstatningsproceduren;
- Fremme af en ensartet adgang til oplysninger om nationale erstatningsordninger (oprette interaktive, tilgængelige og brugervenlige websteder);
- Sikring af, at erstatningsmyndigheders personale er bekendt med ofrenes rettigheder og behovet for at imødegå risikoen for sekundær viktimering;
- Samarbejde med andre medlemsstater i grænseoverskridende sager inden for de relevante EU-strukturer.

Vigtige tiltag for andre interessenter:

- Det europæiske netværk for ofres rettigheder og det europæiske netværk af nationale kontaktpunkter for erstatning skal undersøge, hvordan de kan forbedre deres samarbejde og øge effektiviteten heraf. ;
- Organisationer, der yder støtte til ofre, skal samarbejde med de nationale erstatningsmyndigheder om at tilbyde deres støtte, udveksle oplysninger om bedste praksis og gennemføre gensidige undervisningsaktiviteter.

Erstatningssystemer i medlemsstaterne

Strengt kriterier for støtteberettigelse kan forhindre ofre for terrorisme i at søge om erstatning. Nogle medlemsstater har særlige erstatningsordninger eller fleksible ansøgningsprocedurer for terrorofre — hvis de har oplevet et omfattende angreb eller vedvarende terrorisme. Nogle medlemsstater har iværksat en særskilt erstatningsordning for ofre for terrorisme, som adskiller sig fra ordningen for ofre for andre forsætlige voldsforbrydelser (f.eks. Spanien eller Frankrig) eller mere fleksible procedurer (f.eks. Belgien) inden for samme erstatningsordning.

Yderligere oplysninger:

- Rådets direktiv 2004/80/EF om erstatning til ofre for forbrydelser
- Dom af 16. juli 2020, Presidenza del Consiglio dei Ministri v BV, C-129/19, EU:C:2020:566
- Milquet (2019) Strengthening Victims' Rights: From Compensation to Reparation
- Europa-Kommissionen (2020) EU-strategi for ofres rettigheder (2020-2025)
- 🌐 E-justice-portalen:Kompensationsordninger i EU-landene
- 🌐 Fonds de Garantie des Victimes
- 🌐 «Härteleistungen» eller erstatning i nødsituationer
- 🕒 Victim's impact statement: taking the perpetrators to Court to receive compensation

2. HENSYNTAGEN TIL SÆRLIGE GRUPPER AF OFRE

2.1 OFRE FOR TERRORISME I UDLANDET

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

Rettighederne for ofre for terrorisme i udlandet er omhandlet i de tre direktiver vedrørende ofre for terrorisme.

I henhold til artikel 17 i direktivet om ofres rettigheder sikrer medlemsstaterne, at deres kompetente myndigheder er i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til i videst muligt omfang at begrænse de vanskeligheder, som opstår, når offeret har bopæl i en anden medlemsstat end den, hvor forbrydelsen blev begået, især med hensyn til sagens tilrettelæggelse.

Med henblik herpå skal myndighederne i den medlemsstat, hvor terrorangrebet blev begået, især have mulighed for:

- at optage forklaring fra offeret umiddelbart efter terrorangrebet;
- om muligt at gøre brug af video- og telefonkonference for ofre med bopæl i udlandet.

Medlemsstaterne giver ofre, som deltager i straffesager, mulighed for at få godtgjort de udgifter, de har haft i forbindelse med deres aktive deltagelse i straffesagen, i overensstemmelse med deres rolle i det relevante strafferetlige system. Betingelserne for eller procedurereglerne, efter hvilke ofre kan få adgang til erstatning, fastlægges i national ret (artikel 14 i direktivet om ofres rettigheder).

I henhold til artikel 26 i direktivet om ofres rettigheder træffer medlemsstaterne passende foranstaltninger for at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne og forbedre ofres udøvelse af de rettigheder, der er fastsat i dette direktiv og i national ret. Et sådant samarbejde har mindst

til formål at:

- udveksle bedste praksis;
- foretage høringer i individuelle tilfælde
- yde assistance til europæiske netværk, der arbejder med sager af direkte relevans for ofres rettigheder.

Medlemsstaterne sikrer i henhold til artikel 1 i direktivet om erstatning, at offeret i de tilfælde, hvor en forsætlig voldsforbrydelse er begået på en anden medlemsstats område end den, hvor den pågældende har sit sædvanlige opholdssted, har ret til at indgive sin ansøgning til en myndighed eller anden instans i den medlemsstat, hvor vedkommende har sit sædvanlige opholdssted.

Medlemsstaterne sikrer, at terrorofre, som har bopæl i en anden medlemsstat, end hvor terrorhandlingen blev begået, har adgang til oplysninger om deres rettigheder og de tilgængelige støttetjenester og erstatningsordninger i den medlemsstat, hvor terrorhandlingen blev begået. De berørte medlemsstater træffer passende foranstaltninger til at lette samarbejdet mellem deres kompetente myndigheder eller enheder, der yder specialhjælp, for at sikre terrorofre reel adgang til sådanne oplysninger (artikel 26, stk. 1, i direktivet om bekæmpelse af terrorisme).

Medlemsstaterne sikrer, at alle terrorofre har adgang til:

- krisehjælp og psykologisk bistand, f.eks. traumestøtte og -rådgivning;
- vejledning og oplysning om ethvert retligt, praktisk eller finansielt anliggende, herunder at lette terrorofres udøvelse af retten til oplysninger;

på området for den medlemsstat, hvor de har deres bopæl, også selv om terrorhandlingen blev begået i en anden medlemsstat (artikel 26, stk. 2).

I henhold til betragtning 30 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme træffer medlemsstaterne passende foranstaltninger med henblik på at facilitere deres indbyrdes samarbejde for at sikre, at terrorofre, der har bopæl i en anden medlemsstat end den, hvor

terrorhandlingen blev begået, har reel adgang til oplysninger. Medlemsstaterne bør endvidere sikre, at terrorofre har adgang til støttetjenester på lang sigt i deres bopælsmedlemsstat, også selv om terrorhandlingen fandt sted i en anden medlemsstat.

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/ YDERLIGERE OPLYSNINGER

Centrale kontaktpunkter for ofre for terrorisme

Det anbefales, at hver EU-medlemsstat udpeger nationale kvikskrænker for terrorofre. Disse centrale kontaktpunkter, der godkendes på regeringsniveau, bør spille en afgørende rolle med hensyn til at fremme et hurtigt og effektivt

samarbejde mellem de relevante myndigheder i den medlemsstat, hvor angrebet fandt sted, og den medlemsstat, hvor offeret har bopæl.

Uden for Den Europæiske Union

De eksisterende strukturer i tilfælde af et terrorangreb i EU kan også være nyttige i forhold til tredjelandsborgere. F.eks. for tredjelandstatsborgere, der er involveret i angreb i EU, og for EU-borgere, der er involveret i angreb uden for EU.

Yderligere oplysninger:

- 🌐 Cellule nationale Victimes (2020) Guide pour les victimes belges d'une attaque terroriste à l'étranger
- Rapport fra det tyske formandskab (2020) State of play regarding support to victims of terrorism, particularly in cross-border situations

2.2 BØRN

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

Når offeret er et barn, sikrer medlemsstaterne, at der ved anvendelsen af direktivet om ofres rettigheder først og fremmest tages hensyn til barnets tarv, og at der foretages en individuel vurdering heraf. Der anlægges en tilgang, der er særligt tilpasset børns behov, og som tager behørigt hensyn til barnets alder, modenhedsniveau, synspunkter, behov og ønsker. Barnet og indehaveren af forældremyndigheden eller en eventuelt anden juridisk repræsentant holdes underrettet om alle foranstaltninger eller rettigheder, der specifikt fokuserer på barnet (artikel 1, stk. 2, i direktivet om ofres rettigheder).

Børneofre har særlige beskyttelsesbehov på grund af deres sårbarhed over for sekundær og gentagen viktimering, intimidering og gengældelse. De underlægges en individuel vurdering (artikel 22, stk. 4).

I henhold til direktivets artikel 24 sikrer medlemsstaterne i tilfælde af børneofre, at:

- a. alle afhøringer af børneofferet kan vid-eoptages under den strafferetlige efterforskning af forbrydelsen, og at disse

optagelser af afhøringer kan bruges som bevis under straffesagen;

- b. de kompetente myndigheder i forbindelse med efterforskning af forbrydelser og under retssagen i overensstemmelse med ofres rolle i det relevante strafferetlige system udpeger en særlig repræsentant for børneofre, når indehaverne af forældremyndigheden i henhold til national ret er udelukket fra at repræsentere børneofferet som følge af en interessekonflikt mellem dem og børneofferet, eller når børneofferet er uledsaget eller adskilt fra familien;
- c. han eller hun, når børneofferet har ret til en advokat, har ret til sin egen juridiske rådgiver og repræsentant i sit eget navn i sager, hvor der er, eller der kunne opstå en interessekonflikt mellem barneofferet og indehaveren af forældremyndigheden.

Endvidere sikrer medlemsstaterne, at de kompetente myndigheder kan træffe alle lovlige foranstaltninger for at hindre, at offentligheden får kendskab til oplysninger, der kan gøre det muligt at identificere børneofre (artikel 21, stk. 1, i direktivet om ofres rettigheder).

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/YDERLIGERE OPLYSNINGER

De fleste børn reagerer fornuftigt og hensigtsmæssigt på katastrofer, navnlig hvis de oplever beskyttelse, støtte og stabilitet fra deres forældre og andre betroede voksne. På samme måde som voksne kan de udvise en lang række reaktioner efter et terrorangreb: hoved- og mavepine. Det skal bemærkes, at børns frygt også kan skyldes deres fantasi, da de i modsætning til voksne i mindre grad er i stand til at vurdere, hvorvidt en frygt er reel eller ej. Frygten bør dog under alle omstændigheder tages alvorligt. Oplysninger til børn og unge bør gives på en alderssvarende

måde. For børn, der overlever terrorisme: Husk også at spørge ind til deres søskendes helbred og velbefindende.

Samarbejde mellem omsorgspersoner og børn

Posttraumatiske stresssymptomer hos forældre synes at øge risikoen for posttraumatiske stresssymptomer hos børn og omvendt. Det er vigtigt at vurdere både børns og forældres helbred, selv om kun én af dem har været udsat for et angreb. Forældre er måske ikke i stand til at fortolke deres børns reaktioner og kan straffe børn for usædvanlig adfærd, f.eks. dårlige resultater i skolen.

Skolernes og børnehavernes rolle

Skoler og børnehaver kan hjælpe med at identificere børns helbredsproblemer og dårligere resultater. Det kan være vigtigt at vurdere børnenes adfærd og resultater i skolen og i forbindelse med sociale aktiviteter for at identificere dem, der har brug for hjælp. Lærere, sundhedsplejersker eller skolepsykologer kan spille en central rolle med hensyn til at støtte traumatiserede børn og unge. Børn med posttraumatiske stresssymptomer kan have svært ved at koncentrere sig, hvilket fører til dårligere resultater i skolen, øger psykiske helbredsproblemer og medfører en ond cirkel af stressrelaterede problemer. Det kan være nødvendigt at vejlede skolens medarbejdere i, hvordan de støtter disse børn. Det kan være hensigtsmæssigt at henvise unge ofre til specialiserede støtteorganer med særlig erfaring med at håndtere disse aldersgrupper.

Yderligere oplysninger :

- Kar (2009) Psychological impact of disasters in children: review of assessment and interventions
- Pfefferbaum, B., Jacobs, A., Griffin, N. & Houston, J. B. (2015) Children's Disaster Reactions: the Influence of Exposure and Personal Characteristics
- Hamblen (2019) Terrorist Attacks and Children
- 🌐 The terror attack: Experience and reactions among Utøya survivors

3. TILRETTELÆGGELSE AF STØTTEN

3.1 FORBEREDELSE OG TILRETTELÆGGELSE AF STØTTE TIL OFRE FOR TERRORANGREB

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

I henhold til artikel 25, stk. 5, i direktivet om ofres rettigheder tilsigter uddannelsen under hensyn til de arbejdsopgaver, der udføres, og arten og omfanget af den kontakt, fagfolkene har med ofre, at sætte de pågældende i stand til at give ofre anerkendelse og behandle dem på en respektfuld, professionel og ikkediskriminerende måde.

Medlemsstaterne sikrer i henhold til artikel 25, stk. 1, at offentligt ansatte embedsmænd, som måtte komme i kontakt med ofre, f.eks. politifolk og personalet ved retterne, får både generel og specialiseret uddannelse. I henhold til artikel 25, stk. 2, skal medlemsstaterne give adgang til både generel og specialiseret uddannelse for at øge dommeres og anklageres opmærksomhed på ofres behov. Derudover skal medlemsstaterne i henhold til artikel 25, stk. 3, anbefale, at de ansvarlige for juristernes uddannelse giver dem adgang til både generel og specialiseret uddannelse for at øge juristers opmærksomhed på ofres behov.

Medlemsstaterne tilskynder gennem deres offentlige tjenester eller ved støttemidler til støtteorganisationer for ofre initiativer, der sikrer, at dem, der tilbyder en støttetjeneste for ofre, får den nødvendige uddannelse på et niveau svarende til den kontakt, de har med ofrene, og overholder de faglige standarder, så det sikres, at disse tjenesteydelser udføres på en uvildig, respektfuld og professionel måde (artikel 25, stk. 4).

Medlemsstaterne sikrer i henhold til artikel 24, stk. 4, i direktivet om bekæmpelse af terrorisme, at der etableres mekanismer eller protokoller, der gør det muligt at etablere støttetjenester for terrorofre inden for rammerne af deres nationale beredskabsinfrastrukturer. Sådanne mekanismer eller protokoller skal sørge for

koordineringen af relevante myndigheder, agenturer og organer, så de kan yde en sammenhængende indsats, der imødekommer ofres og deres familiemedlemmers behov umiddelbart efter et terrorangreb og så længe, det er nødvendigt, herunder tilstrækkelige midler til at lette identifikationen af og kommunikation med ofrene og deres familier.

Medlemsstaterne bør sikre, at der inden for rammerne af den nationale beredskabsinfrastruktur ydes en omfattende indsats, der imødekommer terrorofres særlige behov umiddelbart efter et terrorangreb og så længe, det er nødvendigt. Med henblik herpå kan medlemsstaterne oprette et enkelt og ajourført websted med alle relevante oplysninger og et krisestøttecenter, der kan yde psykologisk førstehjælp og følelsesmæssig støtte til ofre og deres familiemedlemmer (betragtning 29 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme).

Støttetjenesterne bør tage hensyn til, at terrorofres behov kan ændre sig over tid. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at støttetjenesterne imødekommer i det mindste de mest sårbare terrorofres følelsesmæssige og psykologiske behov og underretter alle terrorofre om tilgængeligheden af yderligere følelsesmæssig og psykologisk støtte, herunder traumestøtte og -rådgivning (betragtning 29 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme).

FORBEREDELSE OG UDDANNELSE — GODE EKSEMPLER OG YDERLIGERE OPLYSNINGER

Parathed kan defineres som evnen eller kapaciteten til at imødegå behov og problemer hos ofre for et terrorangreb. Dette kræver planlægning, samarbejde og uddannelse.

Planlægning og samarbejde

Myndigheder, førstehjælpere, medicinske og mentale sundhedsinstitutioner og støtteorganisationer for ofre bør samarbejde om at etablere en omfattende ramme for indsatsen. De fleste eksisterende rammer tager hensyn til følgende: 1) planer, protokoller, kontrakter og gensidige aftaler, 2) tilgængeligt og vigtigt udstyr, 3) tilgængeligt og vigtigt personale, 4) kommando, kontrol og koordinering, 5) krisekommunikation, 6) offentligt engagement, 7) beskyttelse og sikkerhed, 8) kontinuitet og overgang, 9) viden og kompetencer samt 10) finansiering.

Udviklingen af et solidt netværk (bestående af ovennævnte enheder) og en løbende udveksling af oplysninger i planlægnings- og forberedelsesfasen er afgørende for en vellykket støtte til ofre for et terrorangreb.

Uddannelse

Uddannelse af fagfolk fra retshåndhævende myndigheder, myndigheder (nationale, regionale og lokale), sundheds- og socialvæsen, NGO'er og støtteorganer sikrer, at personalet har de nødvendige kompetencer, når de kommer i kontakt med ofrene.

Uddannelsesgiverviden om nødpraksis, -politikker og -procedurer samt forbedrer den generelle kompetence og tillid. Andre fordele omfatter bedre forståelse af den enkeltes og partnernes roller, påvisning af mangler eller begrænsninger i planer, protokoller eller procedurer og skabelse af muligheder for erfaringsudveksling. Afprøvning og gennemførelse af beredskabsindsatser kan også bruges til at sammenkæde uddannelse med erfaringer fra tidligere hændelser.

Kommissionens EU-strategi for ofres rettigheder 2020-2025 bruges til at overvåge gennemførelsen af EU-reglerne ved at tilbyde uddannelsesaktiviteter til aktører i kontakt med ofre, herunder retslige myndigheder og personale: advokater, anklagere, domstolspersonale, fængselspersonale og tilsynsværger. Kommissionen styrker således samarbejdet med Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere (EJTN). Kommissionen vil også — i samarbejde med Den Europæiske Unions Agentur for Uddannelse inden for Retshåndhævelse (Cepol) — tilstræbe, at de retshåndhævende myndigheder får et mere indgående kendskab til ofres rettigheder og bedre metoder til at kommunikere med ofrene.

BEREDSKABSFASEN — GODE EKSEMPLER OG YDERLIGERE OPLYSNINGER

Når der er erklæret en nødsituation, foretages der en behovsvurdering. På grundlag af behovsvurderingen iværksættes der en beredskabsindsats med centrale aktører (støtteorganisationer for ofre, Røde Kors osv.), der er blevet gjort opmærksomme på deres opgaver. Særlige omstændigheder kan gøre det nødvendigt at indsætte yderligere aktører. Alle deltagere skal kende deres rolle inden for beredskabsrammen, og alle tjenester forventes at samarbejde. Kommando, kontrol og koordinering (planlagt og forberedt) er afgørende for at opfylde behovene i alle nødsituationer.

Lokale aktører på stedet (lokalt ansatte, lokale politibetjente, frivillige osv.) spiller en afgørende rolle med hensyn til at reagere hurtigt på en hændelse. Supralokale aktører (f.eks. Røde Kors og støtteorganisationer for ofre) kan understøtte lokale aktørers aktiviteter med deres erfaring, ekspertise og omfattende uddannelse.

Beredskabsfasen omfatter forudsigelse af menneskelige behov og registrering af ofre. I denne fase defineres behovene som: sikkerhed, akut lægehjælp, husly, drikkevand og mad, medicin, sanitet, adgang til partner, familie og nære venner og oplysninger om situationen.

Førstehjælpere, politi, brand- og ambulancetjenester osv. og andre myndigheder vil være under pres for at opretholde orden og sørge for befolkningens fysiske sikkerhed samt for at tilvejebringe nøjagtige oplysninger. Deres ansvar rækker videre end de direkte ofre og omfatter hurtig, effektiv og præcis kommunikation til et bredere publikum: fra familier til det bredere samfund, samarbejde med medierne og de sociale medieplatforme.

Beredskabsfasen er udgangspunktet for støttesystemet for ofre på kort, mellemlang og lang sigt. En præcis registrering af ofre vil gøre det muligt at overvåge deres behov og problemer og støtte dem proaktivt efter beredskabsfasen.

I tilfælde af et terrorangreb med mange ofre er der en tæt forbindelse mellem hospitaler, ansvarlige for identificering af katastrofeofre, anklagemyndigheden og de nationale myndigheder. Disse organisationer bør på forhånd nå til enighed om standardmetoder til registrering og deling af identiteter, som er i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne, for at gøre det muligt at registrere ofrenes oplysninger i et

centralt register. Der bør oprettes et enkelt kontaktpunkt, som har adgang til dette centrale register, for venner og pårørende, der spørger efter deres kære.

Overgangen fra beredskabsfasen til støtte på mellemlang sigt kræver en effektiv koordinering. En overgangsmekanisme, der omfatter en proaktiv opsøgende indsats over for ofre, bidrager til en problemfri og kontinuerlig støtteproces.

MELLEMLANG OG LANG SIGT — GODE EKSEMPLER OG YDERLIGERE OPLYSNINGER

Terminologi

«Mellemlang» og «lang» sigt defineres ikke ud fra et bestemt antal uger eller måneder. Generelt er «mellemlang sigt» perioden efter beredskabsfasen, der er kendetegnet ved, at der er en høj koncentration af forskellige former for støtte til terrorofre. På et tidspunkt vil de typer støtte, der er til rådighed, blive reduceret betydeligt og forblive stabile på et meget lavere niveau: «lang sigt».

Nogle ofre vil blive enten fysisk eller psykisk syge umiddelbart efter et angreb. De fleste vil komme sig over tid, men en delgruppe vil have brug for længerevarende professionel opmærksomhed. De bør have adgang til støttesystemet, så længe det er nødvendigt.

Overgang

Når efterspørgslen efter støtte falder (overgangen fra mellemlangtillangsigt), vil tjenesteudbydere reducere antallet af medarbejdere, der yder bistand — et logisk skridt i retning af at skabe balance mellem udbud og efterspørgsel. Der bør dog fortsat være let adgang til tjenesterne og koordineringsmekanismerne. Det gælder først og fremmest, fordi ofre, der ikke anmodede om støtte tidligere, kan få brug for sådanne tjenester senere, og for det andet fordi eksterne begivenheder kan udløse et øget behov for støtte: mediebevågenhed, indledningen af straffesagen i retten eller nye terrorangreb.

Tjenesteudbydere

I praksis er det ofte flere aktører, der udbyder tjenester på mellemlang og lang sigt: de statslige sektorer og sundhedssektoren, uddannelsessystemerne og de sociale velfærdssystemer samt civilsamfundsgrupper, herunder støtteorganisationer for ofre. Peerstøttegrupper (organisationer, der repræsenterer ofre) kan også yde langsigtet hjælp — nogle gange gennem hele offerets liv.

Støtteorganisationen skal på mellemlang og lang sigt sikre, at eksperter samt kvalificerede og uddannede støttefagfolk imødekommer individuelle behov (praktisk, juridisk, økonomisk og psykosocial støtte).

Finansiering

Støttetjenester er afhængige af finansiering for at kunne yde omsorg til ofre for terrorisme. Selv om der kan være særlige tilskud til rådighed i beredskabsfasen og på mellemlang sigt, giver disse typisk ikke i tilstrækkelig grad organisationerne mulighed for at støtte komplekse sager på lang sigt. Der er behov for omfattende og langsigtet finansiering for at yde den nødvendige løbende bistand til ofrene.

I EU-strategien for ofres rettigheder anfører Kommissionen, at den fortsat vil stille finansieringsmuligheder til rådighed i perioden 2021-2027 (ny flerårig finansiell ramme) for at gøre det muligt for støtteorganisationer for ofre at bidrage til gennemførelsen af EU's regler om ofres rettigheder. En af Kommissionens vigtige tiltag vil være at yde EU-støtte til nationale støtteorganisationer for ofre og relevante lokalsamfundsbaseerede organisationer med henblik på at informere, støtte og beskytte ofre.

Yderligere oplysninger:

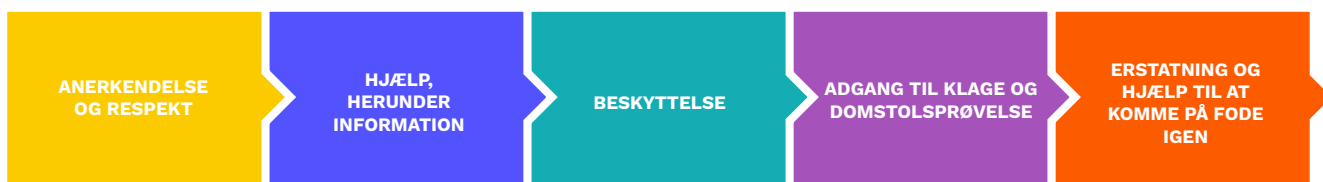
- Juen et al. (2016) The Comprehensive Guideline On Mental Health And Psychosocial Support (MHPSS) In Disaster Settings
- Europa-Kommissionen (2020) EU-strategi for ofres rettigheder (2020-2025)
- Verheul & Dückers (2020) Defining and operationalizing disaster preparedness in hospitals: a systematic literature review
- Service Public Fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement - Le plan d'intervention psychosociale
- GCTF (2012) Madrid Memorandum on Good practices for Assistance to Victims of Terrorism Immediately after the Attack and in Criminal Proceedings
- Rapport (2020) fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af direktiv 2012/29/EU
- Victim Support Europe, APAV (2019) VOCIARE Synthesis Report
- 🌐 Europæisk netværk for ofres rettigheder

3.2 IDENTIFICERING AF OFRE OG OPLYSNINGER OM OFRE

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

Medlemsstaterne sikrer i henhold til direktivet om bekæmpelse af terrorisme (artikel 24, stk. 4) mekanismer eller protokoller, der skal sørge for koordineringen af relevante myndigheder, agenturer og organer, så de kan yde en sammenhængende indsats, der imødekommer ofres og deres familiemedlemmers behov umiddelbart efter et terrorangreb og så længe, det er nødvendigt, herunder tilstrækkelige midler til at lette identificeringen af og kommunikation med ofrene og deres familier.

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/YDERLIGERE OPLYSNINGER

Ofre for et terrorangreb er en heterogen gruppe: sårede og afdøde, forsvundne, pårørende, ofre for terrorisme i udlandet og vidner, som måske først måneder senere opdager, at de har brug for psykologisk støtte for at afbøde konsekvenserne af posttraumatisk stress. Selv om omfanget af deres rettigheder som ofre for forbrydelser varierer i forhold til omfanget af den skade, de har lidt, og deres individuelle behov, er det vigtigt hurtigst muligt at identificere dem, der er blevet ofre for et terrorangreb.

I beredskabsfasen vil identificeringen ofte finde sted enten på det sted, som førstehjælperne blev tilkaldt til, på hospitaler, i krisecentre, der er oprettet umiddelbart efter et angreb, eller i bygninger (skoler, kirker, offentlige kontorer), hvor ofrene samles.

Umiddelbart efter angrebet kan beredskabspersonalets registrering af oplysninger om ofrene forekomme uvæsentlig og kan blive forsømt eller overset i lyset af den presserende situation. For at sikre, at sådanne vigtige oplysninger ikke glemmes, bør der dog udpeges særlige medarbejdere til at udføre denne specifikke opgave. Alle relevante myndigheder bør registrere hvert offers personlige oplysninger og være klar til at dele disse oplysninger efter behov.

Kontakt til ofrene

Identificeringen af ofre finder sted i udpegede modtagelsescentre, kvikskranger, hospitaler, via hjælpetjenester og/eller websteder og samles derefter til et fornuftigt opbevaret register. Uden de personlige oplysninger er det svært at give oplysninger til ofrene og tilbyde hjælp.

Mange af dem, der er berørt af angrebet, selv direkte ofre, forlader hændelsen uden at give nærmere oplysninger. Der skal være indført procedurer for at kunne kontakte dem. Dette skal omfatte en forklaring på, hvorfor de bør give sig til kende, og hvilken fordel der er ved at registrere deres tilstedeværelse ved angrebet. Denne proces bør være så enkel som muligt og kan sikres gennem sociale og traditionelle mediekampanjer. Identificeringen af ofre kan foregå over måneder eller år, efterhånden som folk indser, at også de er ofre.

Umiddelbart efter et angreb kan ofrene beslutte, at de ikke ønsker hjælp, og måske tilkendegive, at de ikke har brug for eller ønsker hjælp. Deres ønsker skal respekteres, men der bør fortsat være mulighed for at kontakte dem igen (juridisk). Erfaringen viser, at det er til gavn for ofrene, hvis organisationerne kontakter dem proaktivt og tilbyder hjælp.

Privatlivets fred

Regler om beskyttelse af privatlivets fred kan komplicere processen med at indhente og registrere nøjagtige oplysninger. Tiden lige efter et angreb er ofte kaotisk, hvorfor der ikke findes en løsning på denne problemstilling. Dog bør der træffes understøttende foranstaltninger til registreringsprocessen efter et angreb.

Det er afgørende, at alle organisationer registrerer oplysningerne på samme måde. Der kan gøres brug af protokoller eller aftalememoranda for at sikre, at alle parter forpligter sig til og overholder dem. Omfanget af de indsamlede oplysninger bør på forhånd aftales mellem alle dem, der anvender dem, og dem, der er i kontakt med ofrene. At lade en enkelt beredskabsorganisation være i besiddelse af begrænsede oplysninger kan forhindre, at ofre kontaktes af støttetjenester i fremtiden.

Oplysninger om ofrene opbevares af politiet, på hospitaler, af støtteorganisationer for ofre, hjælpetjenester og/eller websteder. Alle, der måtte komme i kontakt med ofre for et terrorangreb, skal bidrage til en korrekt registrering af ofrenes oplysninger og til at dele dem efter behov.

Det er at foretrække, at en enkelt organisation gøres ansvarlig for indsamling og vedligeholdelse af oplysninger om ofre. Selv om oplysningerne fortsat bør være tilgængelige for andre enheder, er det lettere at opdage dobbeltarbejde, korrektioner og fejl, hvis der kun er et enkelt ansvarligt organ.

Oplysninger, som skal registreres

Følgende oplysninger bør indsamles for hvert offer: fulde navn, køn, fødselsdato, adresse, telefonnummer, e-mailadresse, nationalitet, hvorvidt vedkommende er afgået ved døden eller er såret og hvordan, den måde, vedkommende er berørt på (vidne, tilskuer, til stede i en forretning eller på et kontor i nærheden af angrebet osv.).

Ofre bør anmodes om at give kontaktoplysninger: adresse, e-mailadresse og telefonnummer. Desuden er det nyttigt at have oplysninger om familiemedlemmer eller nære venner, hvor et offer befinder sig (specifikt hospital), og hvad den aktuelle situation er (f.eks. skader) osv. Ideelt vil alle oplysninger blive lagret i et sagsforvaltningssystem (i overensstemmelse med den generelle forordning om databeskyttelse) for at sikre oplysningernes tilgængelighed for dem, der har brug for dem.

Udveksling af oplysninger

Dataudvekslingsprotokoller bør være i overensstemmelse med de relevante EU-regler om databeskyttelse. Der skal tages højde for det retsgrundlag, som en organisation gør gældende i forbindelse med indsamling og behandling af oplysninger, da samtykke ikke er det eneste krav til udveksling af oplysninger. Dette kan tilmed ikke påberåbes.

Teknologi

Der er en mulighed for at undersøge teknologiske løsninger, der gør det lettere at registrere oplysninger, da der kan opstå problemer, hvis oplysningerne skrives i hånden på papir: Oplysningerne kan gå tabt, blive ulæselige osv. På samme måde kan der måske findes løsninger til håndtering af navne, der er stavet forkert, hvor der indgår udenlandske bogstaver i navnet (f.eks. accenter), som kan påvirke muligheden for at identificere en person. Disse problemer kan føre til dobbeltregistrering af ofre eller til, at ofre ikke sættes i forbindelse med familiemedlemmer.

Den generelle forordning om databeskyttelse

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (den generelle forordning om databeskyttelse, GDPR) omhandler anvendelsen af følsomme personoplysninger.

Ofrenes personoplysninger kan indsamles og behandles, hvis mindst et af de seks retsgrundlag for behandling, der er fastsat i artikel 6 i GDPR, finder anvendelse. Samtykke udgør kun ét af disse retsgrundlag — de resterende fem er: opfyldelse af en kontrakt, legitim interesse, vital interesse, lovkrav og offentlig interesse — idet alle seks retsgrundlag er lige gyldige. Det anbefales, at de nationale myndigheder i samarbejde med relevante interessenter fastlægger den mest hensigtsmæssige måde at indsamle, behandle og dele oplysninger på. Der bør lægges særlig vægt på behovet for at henvise ofre til støttetjenester.

Yderligere oplysninger:

- INVICTM (2018) Symposium Report
- Jacobs, J. et. al. (2019) The organization of post-disaster psychosocial support in the Netherlands: a meta-synthesis
- EU's databeskyttelsesregler

3.3 TILRETTELÆGGELSE AF STØTTE TIL TERROROFRE

DE BESKREVNE RETTIGHEDER

Medlemsstaterne sikrer i henhold til artikel 8 i direktivet om ofres rettigheder, at ofre, i overensstemmelse med deres behov, har adgang til vederlagsfrie og fortrolige støttetjenester for ofre, der varetager ofrenes interesser, før, under og i et passende tidsrum efter straffesagen. Familiemedlemmer har adgang til støttetjenester for ofre i overensstemmelse med deres behov og graden af den skade, de har lidt som følge af den forbrydelse, der er begået mod offeret (artikel 8, stk. 1).

Medlemsstaterne fremmer henvisninger af ofre fra den kompetente myndighed, der modtog detaljerne, og andre relevante organer til støttetjenester for ofre (artikel 8, stk. 2).

Medlemsstaterne etablerer vederlagsfrie og fortrolige specialiserede støttetjenester ud over, eller som en integrerende del af, almindelige støttetjenester for ofre eller til at gøre det muligt for støtteorganisationer for ofre at henvende sig til eksisterende specialiserede organer, der tilbyder sådan støtte. Ofre og familiemedlemmer har adgang til støttetjenester for ofre i overensstemmelse med deres behov og graden af den skade, de har lidt som følge af den forbrydelse, der er begået mod offeret (artikel 8, stk. 3).

Støttetjenester for ofre og andre specialiserede støttetjenester kan etableres som offentlige eller ikkestatslige organisationer og organiseres

på professionelt eller frivilligt grundlag (artikel 8, stk. 4).

Direktivet om ofres rettigheder understøttes af artikel 24 i direktivet om bekæmpelse af terrorisme: Medlemsstaterne sikrer, at der etableres støttetjenester, som imødekommer terrorofres særlige behov, og at de er til rådighed for terrorofre umiddelbart efter et terrorangreb og så længe, det er nødvendigt. Sådanne tjenester leveres ud over, eller som en integrerende del af, almindelige støttetjenester for ofre, som kan henvende sig til eksisterende enheder, der tilbyder specialishjælp (artikel 24, stk. 2).

Støttetjenesterne yder bistand og hjælp til terrorofre alt efter deres særlige behov. Disse tjenester skal være fortrolige, gratis og nemt tilgængelige for alle terrorofre (artikel 24, stk. 3).

Medlemsstaterne sikrer, at der etableres mekanismer eller protokoller, der gør det muligt at aktivere støttetjenester for terrorofre inden for rammerne af deres nationale beredskabsinfrastrukturer. Sådanne mekanismer eller protokoller skal sørge for koordineringen af relevante myndigheder, agenturer og organer, så de kan yde en sammenhængende indsats, der imødekommer ofres og deres familiemedlemmers behov umiddelbart efter et terrorangreb og så længe, det er nødvendigt, herunder tilstrækkelige midler til at lette identificeringen af og kommunikation med ofrene og deres familier (artikel 24, stk. 4).

TERROROFRES BEHOV MED HENSYN TIL DISSE RETTIGHEDER

EKSEMPLER PÅ PRAKTISK ANVENDELSE/YDERLIGERE OPLYSNINGER

Ofre har naturligvis ret til støtte. Det er dog ikke altid klart, hvordan denne støtte bør tilrettelægges i et givet land: Hvem bør levere den, hvordan bør den stilles til rådighed, og hvilke tjenester bør tilbydes? Der findes ikke nogen universalløsning i disse anliggender. Hver medlemsstat udvikler løsninger, der tager hensyn til statens særlige nationale forhold. Støtte til ofre kan ydes af staten, af støtteorganisationer for ofre eller af en kombination af begge.

Organisationer

Det er ikke alle lande, der har oplevet et omfattende angreb på deres område, og det er ikke praktisk at oprette specialiserede organisationer, der står standby i forhold til et angreb. Der kan indarbejdes relevante specialistkompetencer og -procedurer i medlemsstaternes eksisterende nationale støtteorganisationer for ofre. Andre offergrupper, f.eks. mordofrenes familier, kan ofte også få gavn af denne type kompetencer. Forekommer der hyppige terrorangreb, kombineres tjenester for ofre almindeligvis bedst med specialiserede organisationer, der udelukkende fokuserer på ofre for terrorisme.

Koordinering

Eksempler på bedste praksis hos eksisterende

de nationale organer, der koordinerer al støtte og adgang til oplysninger for terrorofre, er den tyske kommissær for ofre for terrorisme, den franske tværministerielle delegerede og det spanske generaldirektorat for støtte til ofre for terrorisme under indenrigs- og justitsministeriet med fokus på ofre for terrorisme.

Der er brug for et stort antal organisationer for at kunne yde en effektiv og omfattende støtteindsats, herunder dem, der normalt ikke tilbyder støttetjenester. Der kan dog ske det, at organisationerne ufrivilligt konkurrerer med hinanden, hvilket kan skabe et forvirrende miljø for embedsmænd og ofre. Indsatsen bør planlægges for at afgøre, hvilke organisationer der skal inddrages, hvordan de skal samarbejde, og hvordan ofre skal henvises til dem. Disse oplysninger bør være helt utvetydige både for ofrene og for organisationerne inden for indsatsrammen. Hvis gruppen af ofre er meget spredt, skal de forskellige organisationer muligvis bistå ofre i forskellige dele af landet, og god planlægning sikrer, at organisationerne har oplysninger om hinanden, herunder hvor der findes tjenester, og hvilken type bistand der tilbydes. En regelmæssig kontakt mellem organisationer øger tilliden og letter henvisningen af ofre.

Statslige og ikke-statslige aktører bør koordinere indsatsen med henblik på at yde en sammenhængende indsats, der imødekommer ofres og deres familiemedlemmers behov umiddelbart efter et terrorangreb. Støttemål og støtteorganisationer skal deltage i regelmæssige katastrofe-/terrorøvelser, der har til formål at stressteste hjælperne og kontrollere, at proce-

durerne er egnede til formålet.

Centrale kontaktpunkter for ofre for terrorisme

Det anbefales, at der udpeges nationale kontaktpunkter for terrorofre i hver medlemsstat på regeringsniveau. Disse bør spille en afgørende rolle med hensyn til at fremme et hurtigt og effektivt samarbejde mellem de relevante myndigheder: Dette er især vigtigt, når der er tale om ofre for terrorisme i udlandet.

Organisationer, der repræsenterer ofre

Organisationer, der repræsenterer ofre, og peerstøttegrupper spiller en særlig rolle i tiden efter et terrorangreb. De giver ofrene et sikkert rum til at tale med mennesker med en lignende viktimiteringshistorie. De arrangerer mindehøjtideligheder, både umiddelbart efter og på årsdagen. De, der opretter sådanne grupper og organisationer, har ofte brug for hjælp fra myndighedernes side på grund af deres manglende ekspertise.

Yderligere oplysninger:

- UNODC (2015) Good Practices in Supporting Victims of Terrorism within the Criminal Justice Framework
- Barker et al. (2016) Meeting the needs of survivors and families bereaved through terrorism
- 🌐 Beauftragter der Bundesregierung für die Anliegen von Opfern und Hinterbliebenen von terroristischen Straftaten im Inland (BfO)
- 🌐 Délégation interministérielle d'aide aux victimes
- 🌐 Dirección General de Apoyo a Víctimas del Terrorismo

4. EUCVT

Kommissionen oprettede i januar 2020 EU's ekspertisecenter for ofre for terrorisme (EUCVT) som et toårigt pilotprojekt for at tilbyde ekspertise, vejledning og støtte til nationale myndigheder og støtteorganisationer for ofre.

Centret yder ekspertbistand i alle anliggender relateret til ofre for terrorisme: f.eks. med hensyn til deres behov, deres rettigheder i henhold til EU-lovgivningen, de psykiske følger af terrorangreb og behandlinger, der er tilgængelige for ofrene, samt retslige procedurer.

I løbet af pilotprojektets løbetid kan nationale myndigheder (justits-, sundheds- og indenrigsmyndigheder, nationale politienheder, anklagemyndigheden eller domstolene, nationale førstehjælpere, NGO'er, der støtter ofre for terrorisme) kontakte EUCVT med henblik på ekspertbistand, vejledning og/eller støtte.

EUCVT kan ikke yde direkte hjælp og bistand til individuelle ofre for terrorisme. Ofre, der kontakter EUCVT, vil dog blive henvist til den myndighed eller tjenesteudbyder i den relevante medlemsstat (eller i andre lande efter behov), som kan hjælpe dem.

Websted

- På EUCVT's websted ligger der grundlæggende oplysninger om ofres rettigheder, ofres behov og om tilgængelig støtte til ofre for terrorisme.
- Webstedet indeholder også vigtige dokumenter om ofre for terrorisme, links til onlineresourcer, videoerklæringer fra terrorofre og fagfolk, der er involveret i støtten til dem.

Ekspertter

- EUCVT råder over et omfattende netværk af eksperter, herunder terrorofre, fagfolk og forskere fra medlemsstaterne og resten af verden. EUCVT sætter de pågældende personer i forbindelse med de relevante eksperter efter behov.
- EUCVT-eksperterne står til rådighed med kort varsel til at yde personlig rådgivning i EU's medlemsstater. Omkostningerne i forbindelse hermed afholdes af den medlemsstat, der anmoder om bistand.

Kontaktoplysninger

eucvt@victimsupporteurope.eu

Yderligere oplysninger:

 [EU's ekspertisecenter for ofre for terrorisme](#)

